

accent

I FOKUS:
VAD
INNEHÅLLER
VINET?

11

TIPS

SÅ GÖR DU VÄRLDEN LITE NYKTRARE

DEBATTEN FORTSÄTTER:

"Vi måste stå upp för
god missbruksvård"

ENFALD ELLER MÅNGFALD?

Så ska nya föreningar
välkomnas

FÖRFATTAREN MARIE BJÖRK:

"Jag vill ge de utsatta
barnen en röst"

VAR VILL DU JOBBBA?

PROJEKTILDAREN

Sugen på ett annorlunda år?

Och kanske ett arbete inom nykterhetsrörelsen? I så fall är **Projektbildaren** något för dig.

Projektbildaren är en ettårig folkhögskolekurs på distans där du antingen bor på Wendelsbergs folkhögskola under hela studietiden eller studerar hemifrån mellan träffarna.

Bland ämnena finner du projektmetodik, ledarskap, processledning, verksamhetsutveckling, drogkunskap, pedagogik och mycket annat. Kursen har ett stort inslag av praktik, egna arbeten och andra spännande övningar.

Läs mer på www.wendelsberg.se

24

Systerskap. På Quinnoqulan behöver inte kvinnorna vara rädda att stöta på männen som tidigare utnyttjade dem och försåg dem med droger.

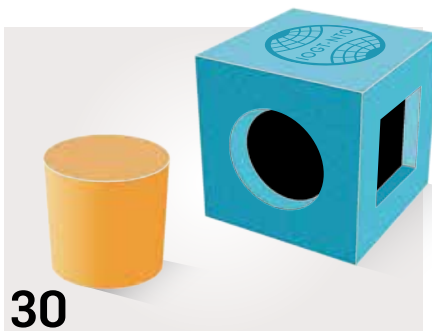
14

Nyktra tips. Som medlem i IOGT-NTO har du tagit ställning för en nyktrare värld. Men ibland vill man göra mer – vi har tipsen.

34

Nykterhet. Stockholmsföreningen Vildvuxen vill vara en välkomnande, utåtriktad och nytänkande förening med högt i tak.

30

Mångfald eller enfald? Nu bildas många nya IOGT-NTO-föreningar som främst har medlemmar med invandrabakgrund – resultatet av ett projekt för att nå nya grupper.

38

Intervju. Författaren Marie Björks pappa var alkoholist – nu har hon skrivit en ungdomsroman om hur det är att växa upp med en förälder som dricker.

Konsumentverket stoppar reklamanmälan | 6

För att få tid att komplettera sin anmälan till EU-kommissionen mot alkoholreklam i tv väljer man att dra tillbaka den.

Cannabis kopplas till psykossjukdomar | 9

De nya starkare varianterna av cannabis kan ligga bakom upp till vart fjärde fall av förstagångssjuka i psykossjukdomar.

Alkoholreklamen dubblad på fem år | 10

Industrins investeringar i alkoholreklam fortsätter att öka. Förra året uppgick de till närmare 1,4 miljarder.

Min hjärna lurar mig | 4

LEDARE Belöningssystemet löper amok och förnuftet sätts ur spel. Pierre Andersson skriver om begär och beroende.

Toleransen är ifrågasättandets nollpunkt | 62

ORDFÖRANDEN Anna Carlstedt försöker förstå toleransen och dess gränser.

FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

Chefredaktören.

Pierre Andersson

Begär och beroende

Min hjärna lurar mig

Begäret styr mig nästan omedvetet mot skåpet där grejorna finns. En till bara. Det gör ju så liten skillnad, jag kan sluta senare.

Jag är ju vörd det. Att få må lite bra för en stund. Förnuftet vet förstås att jag kommer att må sämre sen, att den där skiten är dåligt för mig. Men något inne i min hjärna trumfar förnuftet, tar över. Gång på gång.

I mitt fall är det socker. Jag vill inte kalla det jag upplever för beroende, det känns respektlöst mot den som slåss mot de verkliga demonerna. Samtidigt är mekanismerna likartade och jag inbillar mig att jag kanske kan lära mig något av upplevelsen.

Precis som nikotin, alkohol och andra droger går sockret på hjärnans belönings-system. Skillnaderna är förstås enorma, men ändå. När min hjärna kräver mer och manipulerar mitt förnuft och får mig att göra det jag egentligen inte vill – då får jag en liten inblick i det helvete det innebär att vara beroende. Det är inte vackert.

Träffade en man som heter Lennart nyligen. Han är 84 år, har lite svårt att röra sig efter en stroke. Men han är fortfarande – efter 40 år – vaktnästare på ideell bas i en av IOGT-NTO:s lokaler. Ibland är vi alldeles för dåliga på att uppskatta våra hjältar.

Opinion.

SKRIV TILL OSS på accent@iogt.se
eller Box 12825, 112 97 Stockholm

Kommentar till "Ny studie: Var fjärde psykosjukdom kopplad till cannabis":

"En riktig skitdrog"

■ Behövs väl inga nya studier på det. Kommer säkert någon annan studie sen som säger att det är lite nyttigt för örnsnibbarna. En riktig skitdrog är det, en av dom lömskare.

BOSSE IVAR BELMÉN

Kommentarer till "En gång alkoholist – inte alltid alkoholist":

"Kommer alltid vara alkoholist"

■ En gång alkoholist alltid alkoholist. Jag är livrädd för att komma tillbaka till min personlighetsförändring som jag fick ihop med alkohol. Sluta att lura människor som försöker ta sig ur ett beroende av kemisk substans.

BJÖRN ELFSTRÖM

Svar till Björn Elfström:

"Hade säkert trott på det"

■ Bra sagt känner igen mej! Hade jag fått höra att det gick att bli fri ifrån alkoholism i början på min nykterhet så hade jag benhårt trott på det och säkerligen testat lite nu och då om jag skulle ha blivit botad!

JÖRGEN SUNDSTRÖM

Mest läst på accentmagasin.se

Senaste månaden

1. Vad är medberoende?
2. Hjälten fixar allt
3. Cannabis som laglig medicin – nu i Sverige
4. Sju myter om cannabis och legalisering
5. Ny definition av beroende från amerikansk läkarförbund
6. Substitutionsbehandling – en narkotikapolitisk bomb

7. Ny studie – Var fjärde psykosjukdom kopplad till cannabis
8. Ingen märkte att mamma drack
9. En gång alkoholist – inte alltid alkoholist
10. "Bäst att hålla sig undan"

Redaktionen. Det är vi som gör Accent.

accent

Accent ges ut av IOGT-NTO.
Pressläggning detta nummer: 27 februari
Nästa nummer kommer ut: 29 april

Pierre Andersson

Chefredaktör och ansvarig utgivare
08-672 60 51, pierre.andersson@iogt.se

Maria Zaitzowsky Rundgren

Featureredaktör, reporter
08-672 60 56, maria.zaitzowsky@iogt.se

Eva Ekeröth

Nyhetsreporter
08-672 60 50, eva.ekeroth@iogt.se

Nathalie C. Andersson

Digitalredaktör
073-372 62 53, nathalie.andersson@iogt.se

Tobias Berving & Olof Rydén
ETC Kommunikation

Bildbehandling Ola Falk **Korrekturläsning** Gunborg Mellegård **Medverkande detta nummer** Karin Lindblom, Johan Båvman, Olof Rydén, Jonas Eriksson, Anders Perstrand **Adress** Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm **Telefon** 08-672 60 50 **Fax** 08-672 60 01 **E-post** accent@iogt.se **Webbplats** www.accentmagasin.se **IOGT-NTO:s förbundskansli** Tel: 08-672 60 00, Besöksadress: Gammelgårdsvägen 38, Stora Essingen, Stockholm, www.iogt.se **Prenumeration** (295 kr/år) och **adressändring** 08-672 60 38, prenumeration@iogt.se, fax: 08-672 60 01 **Annonsbokning** Pierre Andersson, tel: 08-672 60 51, accent@iogt.se **Tryck** V-TAB, Vimmerby. **Obeställt material** Tidningen svarar inte för insända, obeställda texter och bilder samt förbehåller sig rätten att redigera insänt material. **Lagring** Allt material i tidningen Accent lagras och kan publiceras elektroniskt. Icke anställda måste meddela eventuellt förbehåll mot sådan lagring och publicering. I princip publiceras inget material med sådant förbehåll.

Taltidning Accent finns även som gratis taltidning. ISSN 0345-0406. Medlem i Sveriges Tidskrifter.

SVERIGES
TIDSKRIFTER

”Lägg moraliserande fördomar åt sidan”

Substitutionsbehandling och sprutbytesverksamhet fungerar och är något IOGT-NTO bör stödja. Det menar Viktor Mauritz i ett svar till Rolf Bromme och Jan Stenefors.

■ För en organisation som verkar för en värld fri från droger är det nog oundvikligt att missbruksvård är ett återkommande ämne i den interna debatten och att det väcker starka känslor. Men för en organisation som anser att vi "har ett medmänniskligt ansvar", att "alla [ska få] ta del av välfärd och trygghet" och som vill "bygga gemenskap på jämlik grund" (citrat ur våra grundsatser) borde det vara lättare att navigera i frågan än vad som hittills varit fallet.

Viktor Mauritz

Rolf Brommes och Jan Stenefors debattartikel i ämnet (Accent 1/15) är det senaste exemplet på flera gamla beklagliga traditioner inom rörelsen: misstänkliggörande av vårdpersonal som arbetar med beroende, skuldbeläggande av beroende för deras sjukdom, samt en djupt missvisande bild av den kunskap vi idag har om substitutionsbehandling för heroinmissbruk.

Substitutionsbehandling är idag den enda någorlunda effektiva metoden för att på gruppnivå förbättra hälsa, förväntad livslängd samt livskvalitet för en grupp som idag förväntas dö vid 42 års ålder. Vid de bästa avvänjningsbehandlingar som finns för heroinmissbruk idag återfaller 95 procent i missbruk.

Givetvis skall i första hand avvänjningsbehandling erbjudas för att garantera att de fem procent som med hjälp kommer lyckas bli drogfria blir det. Så är även fallet idag. Moraliserande pekpinna om "missbrukares skyldigheter" är inte något giltigt skäl att undanhålla sjukvård.

Idag är IOGT-NTO lyckligtvis inte längre motståndare till substitutionsbehandlingar, även om vi inte erbjuder det vid egna vårdinrättningar. Däremot har organisationen ställt sig negativ till sprututbyten, till att ansvar för missbruksvård flyttas från socialtjänst till sjukvård och flera andra föreslagna förbättringar av missbruksvården. Detta trots att de vilar på ett brett stöd bland vetenskaplig och klinisk expertis på området.

Gällande sprututbyten hänvisas ofta till rena felaktigheter, såsom att det inte skulle förebygga smittospridning. Huvudargumentet brukar dock vara att det flyttar fokus

från behandling för nykterhet till skademinskande insatser. En falsk dikotomi: vård och folkhälsoinsatser kan och bör samexistera, mer av det ena behöver inte alls medföra mindre av det andra.

Gällande att sjukvården ska få huvudansvaret hänvisas det till att missbruk "inte bara är en psykisk sjukdom". Förvisso sant, men det gäller även depression, ångestproblem och nästan alla andra former av psykisk ohälsa. Trots detta är det knappast aktuellt för socialtjänsten att ta över huvudansvaret för dem. Det framstår närmast som okunnigt att hänvisa till de sociala aspekterna som argument mot att sjukvården ska ta hand om missbrukare: modern missbruksvård integrerar medicinska, psykologiska och psykosociala insatser.

Det finns flera goda skäl att låta landstingen ta över ansvar för tillnyktring, abstinensvård och behandling: att beroende ofta kommer tillsammans med annan psykisk ohälsa, dagens otidliga ansvarsfördelning, att 90 procent av svenska folket hellre söker missbruksvård av sjukvård än av socialtjänst eller det enkla faktum att många små kommuner inte har råd att driva kompetent missbruksvård.

Att verka för en god missbruksvård kan för nykterhetsrörelsen vara en oundgänglig del av en nykterhetspolitisk offensiv i en tid då narkotikan och dess skadeverkningar ökar. Det är hög tid att vår rörelse lägger moraliserande, gissningar och fördomar åt sidan och står upp för en god missbruksvård.

VIKTOR MAURITZ
UPPSALA

"Substitutionsbehandling är idag den enda någorlunda effektiva metoden."

VIKTOR MAURITZ

Mer än hälften av allt våld alkoholrelaterat

ALKOHOL Förra året var 53 procent av allt våld i Storbritannien alkoholrelaterat. Medan våldet i stort har minskat förefaller alkoholens andel att stiga.

Under veckosluten är hela 70 procent av allt våld alkoholrelaterat. Efter midnatt är andelen som störst. Mellan midnatt och 06.00 är alkohol inblandat i 84 procent av våldsbrotten.

När främlingar börjar bråka är alkohol inblandat i 64 procent av fallen. När kontrahenterna är bekanta är andelen 52 procent och vid våld i hemmet 36 procent.

EVA EKEROTH

FOTO: ISTOCK

Under veckosluten är hela 70 procent av allt våld alkoholrelaterat.

Fler nykterister i Storbritannien

ALKOHOL Nu väljer 21 procent av den vuxna befolkningen i Storbritannien bort alkohol helt. Det visar ny statistik från den brittiska motsvarigheten till Statistiska Centralbyrån. Det är en ökning från 19 procent sedan 2005.

Framför allt är det gruppen 16–24-åringar som står för förändringen, rapporterar The Guardian – i den gruppen har andelen helnyktra ökat med över 40 procent mellan 2005 och 2013. Undersökningen visar också att berusningsdrickandet i Storbritannien minskar.

I Sverige svarar omkring 13 procent av kvinnorna och 10 procent av männen att de inte har druckit alkohol det senaste året.

PIERRE ANDERSSON

Konsumentverket drar tillbaka anmälan

Konsumentverket vill få tid att omarbeta den begäran om stopp för alkoholreklam i TV som de skickat till EU-kommissionen. Därför drar de tillbaka sin anmälan.

REKLAM I slutet av förra året skickade Konsumentverket och Myndigheten för Radio och TV en ansökan till EU-kommissionen om att få rätt att tillämpa svensk lag på TV-sändningar som sänds från Storbritannien, men är tydligt riktade till en svensk publik. Det gäller TV-bolagen Viasat och SBS, med TV-kanalerna TV3, TV6, TV8, Kanal 5 och Kanal 9. Ansökan skickades efter en anmälan från IOGT-NTO 2011.

Nu har Konsumentverket och Myndigheten för Radio och TV beslutat att dra tillbaka ansökan. Enligt Jan Nyquist, enhetschef på Konsumentverket, är anledningen inte att man gett upp hoppet om att få igenom ansökan.

– Vi har fått indikationer från kommissionen att vi behöver komplettera ansökan. Det är ett ganska kort tidsspänn för att göra kompletteringar, så vi väljer att i stället dra tillbaka ansökan och komma in med en ny så snart det bara går, säger han till Accent.

Han hoppas få information om vad kommissionen vill ha.

– Ingen har ju gjort detta tidigare, så det är svårt att veta vad som krävs, säger han.

Även om de aktuella TV-kanalerna sänder program som uppenbarligen riktar sig till en svensk publik, eftersom de sänds på svenska, så räcker inte det. För att svensk lag ska gälla krävs

Konsumentverket anser att svensk lag borde tillämpas på sändningar från Storbritannien som är riktade till svensk publik.

FOTO: ISTOCK

Konsumentverkets ansökan. Detta har hänt.

I november 2011 anmälde IOGT-NTO TV-bolagen SBS och Viasat till Myndigheten för Radio och TV. IOGT-NTO anser att bolagen bryter mot svensk lag när de sänder alkoholreklam i svensk TV.

I november 2012 skickade Myndigheten för Radio och TV en begäran till sin brittiska motsvarighet Ofcom att de skulle uppmana SBS och Viasat att följa svensk lag. Något som bolagen valde att inte ta hänsyn till. I december 2014

skickade Konsumentverket och Myndigheten för Radio och TV in en ansökan till EU om att få tillämpa svensk lagstiftning.

För att den ska gälla krävs att bolagen valt att sända från Storbritannien för att kunna sända alkoholreklam. Kan bolagen göra det troligt att de flyttat av någon annan anledning, till exempel för att komma undan svensk skatt, har de alltså rätt att bryta mot alkoholreklamreglerna.

att bolagen etablerat sig i Storbritannien för att komma undan förbudet mot alkoholreklam i TV. Problemet blir att bevisa det.

– Det är ju väldigt svårt. Vi tycker inte heller att det borde ha någon betydelse. Hur ska vi annars kunna få stopp på någonting? Kanske är det så

att lagen behöver ändras, säger Jan Nyquist.

Han vill inte spekulera i hur det kommer att gå.

– Hur utfallet blir vet man ju inte. Vi gör ett nytt försök att få detta prövat, sedan får vi se, säger Jan Nyquist.

EVA EKEROTH

FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

IOGT-NTO var omnämnt fler gånger än någonsin i pressen under förra året.

IOGT-NTO syns oftare i media

Under 2014 förekom IOGT-NTO i över 5 000 pressklipp. Sedan 2012 har antalet pressklipp ökat med flera hundra procent.

RÖRELSE Förra året förekom IOGT-NTO i 5 179 pressklipp – i tidningar, radio och tv. Det är en ökning med 26 procent sedan 2013 och med 269 procent sedan 2012.

– Det är en fullständigt otrolig ökning, säger Johnny Foglander, pressekreterare på IOGT-NTO.

Han tror att ökningen har flera orsaker. En är att IOGT-NTO 2012 bestämde sig för en medveten

strategi för att förändra sättet organisationen presenteras externt.

– Vi presenterades nästan alltid som antagonister som "rasade" i olika frågor. Det ville vi ändra på och i stället bli mer frekvent förekommande som experter med väl underbyggda fakta. För att åstadkomma det sa jag många gånger nej till uttalanden där vi förväntades inta en antagonistroll. Det har uppenbarligen gett resultat, säger Johnny Foglander.

Han påpekar också att IOGT-NTO blivit bättre på att lyfta bra saker som händer på alkoholområdet.

– Vi syns på många olika arenor, allt ifrån alkoholpolitiska arenor till lokala föreningsaktiviteter. Ökningen är mest tydlig i lokala medier, säger Johnny Foglander.

Vad innebär den ökade mediebevakningen för IOGT-NTO?

– Det påverkar hur omvärlden uppfattar oss. Kännedomen om oss ökar också. Jag anser att bilden har blivit mer rättvis, eftersom vi numera i högre grad tillfrågas som "experter" i alkoholpolitiska frågor. Att det skrivs mer om lokal verksamhet visar på vår bredd. Det känns bra!

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Ny kampanj ska bryta alkohollnormen

Nyligen lanserade UNF sin nya kampanj, Bryt. Kampanjen syftar till att bryta alkohollnormen bland universitetsstudenter.

RÖRELSE Party, party med massor av alkohol är ofta normen på universitet och högskola. Enligt en undersökning från IQ är åldersgruppen 18–24 den som dricker mest alkohol – samtidigt som många upplever att det är svårt att stå emot alkohollnormen. Det vill UNF ändra på och drar därför igång kampanjen Bryt.

– Det är en normbrytande kampanj kopplad till studentkulturen. Kampanjen är både digital och fysisk. Den kommer att lanseras på Facebook och på vår webbplats, där man kan "signa" sig och få material anpassat efter ens intressen och önskemål. Det kan exempelvis handla om träning och hälsa, säger Amanda Borg, som är kampanjledare tillsammans med Christine Gelfgren.

Den fysiska delen av kampanjen är en campusturné där Amanda och Christine åker ut i en dekorerad skåpbil och träffar studenter.

Turnén drar igång den 8 april, pågår hela våren och fortsätter när höstterminen startar.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: UNF

Kampanjledarna Amanda Borg och Christine Gelfgren.

Rivning av IOGT-NTO-hus i Kalmar väcker känslor

RÖRELSE När det stod klart att det gamla IOGT-NTO-huset på Strömgatan i Kalmar skulle rivas blev många Kalmarbor upprörda. Inför rivningen hade någon klottprat på husfasaden "snälla hjälp mig, jag är ett fint litet hus". Även banderoller sattes upp i protest. Nyheten spred sig i lokala medier, men huset revs ändå.

IOGT-NTO i Kalmar har dock inga synpunkter på rivningen. De är nöjda över att nu husera i en annan, större byggnad på Trädgårdsgatan.

– Vi övervägde en renovering, men insåg att det skulle bli väldigt dyrt. Så vi sålde fastigheten till HSB, som valde att riva. På tomten ska man nu bygga nya hyresrätter, säger Gunilla Nilsson, distriktskonsulent.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Ministern vill ta bort veto mot sprututbyte

NARKOTIKA Sedan 2006 har det varit möjligt för alla landsting att öppna mottagningar för sprututbyte för narkotikamissbrukare. Kommunerna har dock rätt att vägra etablering, vilket många gjort. I dag är det bara Stockholm, Malmö, Lund, Kalmar och Helsingborg som erbjuder sprututbyte.

Därför vill nu folkhälsominister Gabriel Wikström ta bort det kommunala vetot, som kommunerna har idag, och låta landstingen ensamma fatta beslut om sprututbyte.

EVA EKEROTH

FOTO: SÖREN ANDERSSON

Gabriel Wikström

HALLÅ DÄR!

Göran Sydhage

... som nyligen utsetts till ny vd för Motorförarnas helnykterhetsförbund, MHF.

Vad ser du mest fram emot i nya jobbet?

– Att få fortsätta minska dödlighet och skador i trafiken på grund av alkohol och att få vara med och driva på för att alkobommarna i hamnarna permanentas.

Vilken är den viktigaste frågan för MHF, framöver?

– Just nu är det nog alkobommarna. Det har varit mycket framgångsrikt. Från början fastnade väldigt många. När bommarna blev kända fastnade färre och färre. Efter ett uppehåll åkte fler fast igen. Det är ett större problem än man kanske kan tro och bommarna har bevisligen en avskräckande effekt.

Varför sökte du jobbet som vd på MHF?

– Jag brinner för alkohol- och trafikfrågorna och är medlem i IOGT-NTO sedan många år.

Vad kan du tillföra MHF?

– Jag har alltid varit föreningsaktiv, i allt från musikrörelsen till miljögrupper och politik. Jag har länge jobbat med organisationsfrågor inom Kristdemokraterna, men har också erfarenhet av företagsledning som försäljningschef i bilbranschen. MHF driver alkobommarna i företagsform så jag skulle säga att mina erfarenheter kommer väl till pass.

EVA EKEROTH

Psykosjukdomar kopplade till cannabis

De nya starkare varianterna av cannabis kan ligga bakom upp till vart fjärde fall av förstagångssjuka i psykosjukdomar. Det visar en ny studie publicerad i ansedda medicintidskriften The Lancet.

NARKOTIKA En grupp bestående av 23 forskare har tittat närmare på sambandet mellan psykosjukdomar och cannabis. Resultaten bekräftar tidigare studier, men visar också att sambandet kan vara starkare än man tidigare trott.

De senaste åren har nya varianter av cannabis odlats fram. Halterna av THC har ökat, samtidigt som halterna av CBD – ett ämne

som anses motverka risken för psykos – har minskat.

I studien har forskarna följt patienter som rökt det som idag är ganska typisk marijuana i exempelvis USA: 16 procent THC och ingen CBD.

Studien visar att psykotiska sjukdomar är fem gånger vanligare bland människor som regelbundet röker den här typen av marijuana

än hos kontrollgruppen. Bland de som enbart röker på helgerna är psykotisk sjukdom tre gånger vanligare än i kontrollgruppen.

– Det är välkänt att cannabis ökar risken för psykos, men skeptiker hävdar fortfarande att det här inte är någon viktig faktor. Vår studie visar dock att nästan var fjärde (24 procent, reds anm) fall av psykosjukdom hade kunnat undvikas om ingen rökte högpotent cannabis, säger Robin Murray, en av de ledande forskarna bakom studien till The Independent.

PIERRE ANDERSSON

Därför har IOGT-NTO många hundraåriga medlemmar

IRÖRELSE Sjutton medlemmar i IOGT-NTO är 100 år eller äldre. Den äldsta blir snart 103,5 år. Enligt Statistiska centralbyrån, SCB, fanns det år 2013 1 879 svenskar som fyllt 100 år (0,02 procent av hela befolkningen) och i det perspektivet är förstås 17 hundraåringar av totalt 30 000 medlemmar en hög andel – 0,06 procent.

– Bland IOGT-NTO:s medlemmar finns många som är äldre och

då ökar ju också sannolikheten att bli 100 år. Men visst kan man konstatera att nykterheten inte är negativt för hälsan, snarare tvärtom, säger Susanna Kelfve, äldreforskare och sociolog på Karolinska Institutet.

Hon menar att även det samhällsengagemang som många medlemmar har spiller över på hälsan. Delaktighet och sammanhang gör livet meningsfullt och

bidrar till att göra oss friskare.

En medlem som hör till det äldre gardet är 95-åriga Gustaf Sundberg från Korsnäs i Dalarna.

– Jag har levt ett sunt liv och varken rökt eller druckit. Dessutom har jag varit föreningsaktiv och i farten hela tiden. Det tror jag har bidragit till att jag har mått så bra, säger Gustaf, som även har varit fysiskt aktiv under sitt liv.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Nyktra Cia tränade Filip & Fredriks somaliska bandylag

Nykteristen och konst-åkerskan Cia Embretsen lärde det somaliska bandylaget i Borlänge att åka skridskor. Nu är de bioaktuella i Filip & Fredriks film "Trevligt folk".

RÖRELSE Filip & Fredriks dokumentärfilm "Trevligt folk" visas på bio över hela landet. Filmen handlar om det första somaliska bandylaget som någonsin deltagit i VM. Men de unga spelarna bor inte i Somalia, utan i Borlänge. När de började träna hade ingen av dem stått på ett par skridskor tidigare.

Tack vare 32-åriga nykteristen Cia Embretsen, före detta ordförande i UNF och IOGT-NTO i Rättvik, som har en bakgrund som

konståkare, lärde de sig snabbt att behärska skridskoåkning.

– Jag var med från start och tränade laget i tre månader. Ingen av dem hade någonsin stått på ett par skridskor tidigare. Som vuxen är man ofta rädd att ramla och slå sig på isen, så det tog ett tag innan deras rädsla släppte. Men sedan gick det bra!

Cia Embretsen berättar att erfarenheten med det somaliska bandylaget – som samtidigt är ett modigt integrationsprojekt – har förändrat henne som människa och fått henne att utvecklas.

Hon känner sig stolt och glad över att hon har fått medverka i projektet och tillkomsten av filmen och hoppas att budskapet ska nå fram till åskådarna.

FOTO: @2014 THELMA LOUISE

Det somaliska bandylaget från filmen "Trevligt folk".

– Jag hoppas att åskådarna ska se det jag ser. Att det här är unga killar som vill integreras, som vill ha jobb och som både är mänskliga och trevliga, säger Cia Embretsen.

Hon tillägger att det var rörande och fascinerande att se hur de som bjudits in till världspremiären i Göteborg både grät och skrattade.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Ny studie: Vin ingen hälsokur

ALKOHOL Fler studier ifrågasätter att alkohol har positiva hälsoeffekter. En ny brittisk studie motsäger att det skulle vara nyttigt med ett glas vin eller två.

I studien som publiceras i British Medical Journal undersöktes 50 000 briter som var över 50 år. När forskarna rensat bort annan livsstilspåverkan och tidigare alkoholberoende, så blev slutsatsen att andra hälsostudier överdrivit positiva hälsoeffekter av ett glas.

Forskarna fann en liten hälsovinst för kvinnor över 65 år, men den skulle kunna förklaras av andra faktorer än alkohol. För äldre män som oftare får hjärtproblem och kanske skulle kunna ha mer nytta av vin, hittades inga hälsovinst.

DRUGNEWS/SVEN LILJESSON

Namninsamling ska få bort alkoholreklamen

RÖRELSE IOGT-NTO har startat en ny kampanj: "Nu släcker vi ner alkoholreklamen". Syftet är att samla in så många namnunderskrifter som möjligt för stoppa all alkoholreklam – inte minst den som visas i tv.

Den som håller med om att alkoholreklamen måste stoppas kan skriva under på IOGT-NTO:s hemsida. Varje underskrift blir till ett vykort som skickas till Sprit- och Vinleverantörsföreningen i Sverige och tanken är förstås att ju fler som skriver på, desto mer går det att påverka och på sikt förändra.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: GARY CAMERON / TT BILD

Legalisering. För ett par veckor sedan blev det lagligt att inneha upp till 56 gram marijuana i Washington DC. Försäljning är dock fortfarande förbjudet.

KOMMENTAREN

”Rädslan under skinnet”

När Paris i januari lamslogs av det brutala terrordådet mot Charlie Hebdo:s redaktion blev omvärldens reaktioner massiva. Folk gick man ur huse för att visa sin avsky. Man kan föreställa sig att Paris i och med terrordådet förlorade sin oskuld, på samma sätt som New York City gjorde det 2001. Efteråt blev aldrig som innan igen. Men Charlie Hebdo var fortfarande i Frankrike, på relativt långt avstånd från vår trygga ankdamn.

Så häromveckan smälde det i Köpenhamn. En vakt utanför en synagoga mördades. Nu står terrorn hastigt utanför vår egen port. När kommer den hit? Rädslan kryper in under skinnet. Ett obehag, som egentligen inte är rationellt, sprider sig som en pest. För visst är risken att bli överkörd eller att halka på en isfläck och falla så illa att man avlider betydligt större än att bli sprängd i bitar av en terrorist. Men ändå gnager tanken.

FOTO: PIERRE ANDERSSON

Maria Zaitzewska Rundgren

Nu är de snart här också. Var smäller det nästa gång? Det händer att jag ser mig en extra gång över axeln. Och då är jag ändå inte judinna. Jag har ingen anledning att vara orolig för egen del. Det är mera en slump om just jag drabbas.

Men jag kan föreställa mig hur den som går med kippa eller davidstjärna runt halsen känner sig just nu. Eller för den delen den som är muslim, men inte radikal – vilket den stora majoriteten inte är. För de drabbas ju också av terrorvågen, direkt eller indirekt. Där rädslan kryper under skinnet finns bara förlorare.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Satsningarna på alkoholreklam har fördubblats

Industrins investeringar i alkoholreklam fortsätter att öka. Förra året uppgick de till närmare 1,4 miljarder.

REKLAM På fem år har investeringarna i alkoholreklam mer än fördubblats. Av den undersökning som IQ låtit Sifo göra framgår att industrin satsade 1 376 miljoner kronor på alkoholreklam i Sverige under 2014. Det är en ökning med 28 procent sedan året före, en betydligt större ökning än de två föregående åren.

– Det har varit en ihållande trend med ökade investeringar för varje år. Förra året var ökningen stor, säger Magnus Jägerskog, vd på IQ.

I Sifos siffror ingår inte investeringar i sociala medier, sponsring eller eventmarknadsföring. Inte heller reklam för lättöl och alkoholfria drycker.

Konsumentverket har nyligen gjort en översyn av sina riktlinjer för alkoholreklam.

– Det är inga stora förändringar, men en del förtydliganden vad gäller barn och unga, till exempel att reglerna även gäller för sociala medier, säger Emma Hedge, jurist på Konsumentverket, till Accent.

Både för webbplatser och events, som festivaler, gäller att målgruppen eller minst 75 procent av de faktiska besökarna ska vara över 25 år.

– Detsamma gäller bilder som inte får rikta sig till personer under 25 eller visa någon som är yngre, säger hon.

Magnus Jägerskog är glad över Konsumentverkets översyn, men tycker att tillsynen behöver bli mer aktiv och behovet av ytterligare reglering borde ses över.

– Vi konsumerar allt mer alkohol och allt oftare. I vilken omfattning vill vi att reklamen ska bidra till detta? Vad är rimligt? WHO lyfter fram en minskning av alkoholreklamen som en av tre effektiva åtgärder för att minska konsumtionen. Därför borde vi se över lagstiftningen, säger han.

Han är övertygad om att alkoholreklamen har effekt.

– Varför skulle annars investeringarna öka? Annonserarna måste ju uppleva att reklamen betalar sig, säger han.

På Systembolaget kan det märkas om någon producent gjort en reklamsatsning.

– Vi följer ju försäljningsutvecklingen och till och från märks det på kundernas beteende att det gjorts en marknadsföringsinsats, säger Lennart Agén, presschef på Systembolaget, till Accent.

Lennart Agén är oroad över resultatet i IQ:s rapport.

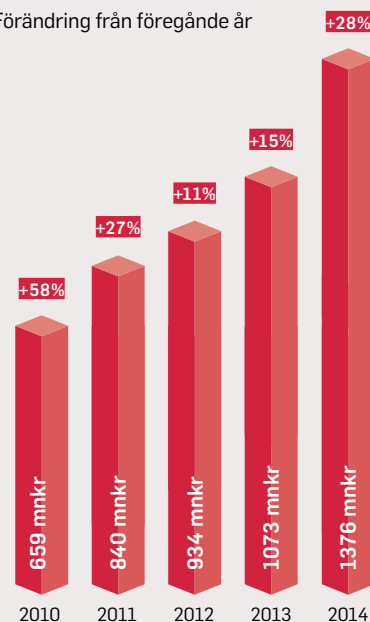
– Vi är oroliga över den ökade annonseringen eftersom vi anser att den bidrar till normaliseringen av alkohol. Konsumentverkets nya riktlinjer räcker inte. Det behövs ytterligare åtgärder för att upprätthålla verkningfulla begränsningar av möjligheterna att marknadsföra alkoholdrycker.

Konsumentverkets nya Allmänna råd för marknadsföring av alkoholdryck till konsument, KOVFS 2015:1 antogs den 21 januari och börjar gälla den 1 mars.

EVA EKEROTH

Fakta. Investering i alkoholreklam

Förändring från föregående år

IOGT-NTO och Nödhjälpen Ronneby stöttar EU-migranter

I Ronneby i Blekinge tröttnade Anders Stenberg på att tiggarna satt och frös. Han tog kontakt med IOGT-NTO och drog igång Nödhjälpen Ronneby för att göra något.

I RÖRELSE En dag var de bara där, tiggarna i Ronneby i Blekinge. Anders Stenberg reagerade och tänkte att något måste göras.

Han är inte medlem i IOGT-NTO, men ändå var det just IOGT-NTO han kontaktade när han ville göra skillnad. I slutet av november 2014 hölls ett öppet möte i Gamla rådhuset i Ronneby. Sedan dess finns initiativet Nödhjälpen i Ronneby.

– IOGT-NTO har varit med från starten, de har en framträdande roll. Vi använder deras bankgiro till insamlingskontot, har möten i IOGT-NTO-lokalen. Och så har IOGT-NTO har upplåtit bostäder åt EU-migranterna, säger Anders Stenberg.

Nödhjälpen i Ronneby hjälper dem på flera sätt: boende, kläder och mat, råd och vägledning, hygien och telefon samt möjlighet att skicka hem pengar till barnen.

FOTO: EDVIN RAHMANOVIC

Mihai Stoica säljer en knapp till en IOGT-NTO-medlem.

I veckan ska Nödhjälpen ha ett möte med kommunens socialchef.

– Målet är att få till ett samarbete mellan kommunen och frivilligorganisationer. Vi väntar tålmodigt på kommunens insatser. Hittills är de obefintliga. Det är anmärkningsvärt att det är frivilligorganisationerna som ska bana väg, säger Anders Stenberg.

En annan åtgärd har varit att se till att EU-migranterna slipper

tigga. Tillsammans med initiativet ejtiggare.se från Göteborg får de sälja knappar för att tjäna pengar i stället.

Att IOGT-NTO skulle vara med och stödja projektet var självklart, enligt distriktskonsulent Arne Larsson.

– Människors lika värde finns ju med i vår grundtanke, det är därför vi är med på det här, säger Arne Larsson.

NATHALIE C. ANDERSSON

Nu gör marijuana-bolagen reklam i film och tv

NARKOTIKA Cheryl Schuman är konsult inom marknadsföring och har länge arbetat med produktplacering i Hollywood. Hon har också hoppat på vågen av affärsverksamheter inom cannabisområdet och driver en marijuanaodling.

För att ändra bilden av den typiske marijuanaalkaren och framställa bruket av cannabis i en mer positiv dager har hon nu börjat arbeta med produktplacering av marijuana, bland annat i TV-serier.

– Jobbet går ut på att placera marijuana i normala situationer, säger hon till Sveriges Radio. Mina uppdragsgivare skickar mig manuset och jag ser var i det man kan få med användning av marijuana.

PIERRE ANDERSSON

Nya momsregler försvårar för second hand

I RÖRELSE Sedan årsskiftet gäller nya momsregler för ideella second hand-butiker. Butikerna måste betala 25 procent i moms till Skatteverket på sålda varor.

Det drabbar stora aktörer med långa öppettider, som exempelvis Stadsmissionen, hårt. De nya skattereglerna drabbar i nuläget inte IOGT-NTO – åtminstone inte för den second hand-verksamhet som håller öppet max 24 timmar i veckan eller där majoriteten av de anställda arbetar ideellt. Dessa undantas nämligen Skatteverkets nya regler.

Finansdepartementet uppger att man arbetar på en lösning.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Mona Örjes kan bli Junis nya förbundsordförande

Mona Örjes är valberedningens förslag på ny förbundsordförande i Junis. Om hon väljs efterträder hon Catharina Sandberg vid kongressen i sommar.

I RÖRELSE Den 46-åriga Enköpingsbon Mona Örjes arbetar för närvarande som distriktskonsulent i Uppsala.

– När valberedningen frågade mig om jag ville bli ordförande i Junis blev jag jättestolt. Tänk att

få vara en del av teamet som leder Sveriges bästa och viktigaste barnorganisation.

Mona Örjes har suttit i UNFs förbundsstyrelse och arbetat för närvarande för IOGT-NTO. Hon har alltid jobbat med människor: inom äldreomsorgen, på fritidshem och som lärare och har erfarenhet av lokalpolitiska uppdrag.

Mona Örjes

En fråga hon brinner särskilt för är barn som lever i miljöer med missbruk.

– Min vision för Junis är att fortsätta ha bra barnverksamhet, men med en tydligare påverkansagenda. Många som kommer till våra verksamheter växer upp med missbruk. Det känns viktigt att lokalt arbeta ännu mer med dessa frågor. Jag skulle vilja att vi ställer krav på stödgruppsverksamhet, säger Mona Örjes.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

113419

personer har gått studie-cirkel i NBV:s regi 2014.

Efter IOGT-NTO:s rapport: 1177 Vårdguiden ser över råd kring alkohol

ALKOHOL Nu ser 1177 Vårdguiden över artiklar som tar upp hälsoeffekter av alkohol. Det är ett direkt resultat av den rapport som en grupp internationella forskare sammanställt för IOGT-NTO:s och Svenska läkaresällskapets räkning.

En artikel om hur man kan undvika hjärtsjukdom är borttagen i väntan på revidering.

FOTO: FREDRIK PERSSON

Kim Nordlander

– Den fanns på Västra Götalandsregionens del av webbplatsen. Vi kontaktade dem om att innehållet behövde ses över, säger Kim Nordlander,

enhetschef för 1177 Vårdguiden.

En annan artikel om blodfetter har åkt upp på prioriteringslistan och står inför en snar granskning.

Enligt Kim Nordlander är det ingen unik företeelse.

– Nej, vi jobbar ofta så. Det finns tusentals artiklar på 1177 Vårdguiden om sjukdomar, symptom och vart du ska vända dig. Vi har 350 experter som hjälper oss med den medicinska granskningen och vi uppdaterar regelbundet, antingen för det kommer nya rön eller för att någon utifrån har synpunkter, säger hon.

EVA EKEROTH

Jag vill arbeta för ett bättre samhälle på ett högre plan."

UNF-medlemmen Semanur Taskin som tilldelats stipendium ur Thyra och Ture E Westerbergs fond för föreningsaktiva som studerar till läkare eller tandläkare.

FOTO: ISTOCK

En ny rapport visar att varannan som fick diagnosen alkohol- eller narkotikaberoende 2013, inte uppfyller kriterierna ett år senare.

En gång alkoholist – inte alltid alkoholist

Omkring hälften av dem som uppfyllde kriterierna för alkohol- eller narkotikaberoende 2013 gör det inte ett år senare.

ALKOHOL En ny rapport från Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN, visar att varannan som fick diagnosen alkohol- eller narkotikaberoende 2013, inte uppfyller kriterierna ett år senare.

– Internationella studier har kommit fram till liknande resultat tidigare, så det var inte helt oväntat, men det ställer ju den spridda uppfattningen, att beroende är ett kroniskt tillstånd, på ända, säger Mats Ramstedt, forskningsansvarig på CAN.

En gång alkoholist behöver alltså inte betyda alltid alkoholist?

– I befolkningsstudier tror jag att man fångar upp beroende i ett

mycket tidigare skede än vad till exempel vården gör. Då är beroendet sannolikt lindrigare och lättare att ta sig ur, säger han.

Han påpekar att det också är en definitionsfråga.

– I vår studie har vi använt oss av diagnosinstrumentet DSM-4. Det har sina brister, men är allmänt vedertaget runt om i världen. Sedan kan ju andra ha andra definitioner, säger han.

I studien har deltagarna också fått frågan om de påverkats negativt av någon närståendes användning av alkohol eller narkotika.

– Även här ser vi samma mönster. De drabbade närstående är ungefär lika många, men bara hälften är samma personer, säger han.

Enligt Mats Ramstedt ska CAN nu analysera vilka som lyckas lämna beroendet bakom sig.

– Man kan anta att det är de som har de lättaste formerna av beroende som tar sig ur det, men vi vill kontrollera om det är så. Det skulle också kunna vara åldersrelaterat. Många dricker

väldigt mycket under en tid i ungdomen. De kanske har slutat för att de kommit i en ny fas av livet, säger han.

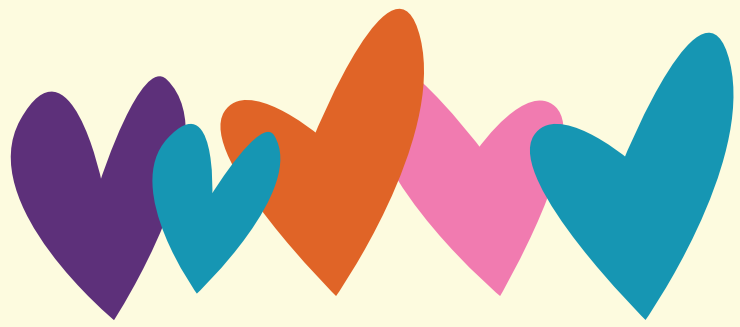
Vad tror du att era resultat kan få för konsekvenser för dem som är beroende?

– Jag kan tänka mig att de som själva har problem kan undra om det här verkligen stämmer. Det vore väldigt olyckligt om någon tolkar resultaten som att beroende är så lätt att ta sig ur att det är riskfritt att fortsätta dricka, säger han.

I stället önskar han att rapporten ska bidra till en förståelse för att beroende kan vara olika.

– Det finns inte bara en form av beroende. Ju lindrigare form desto lättare att ta sig ur. Förhoppningsvis kan man se det som hoppfullt att det faktiskt går att bli av med beroende. Ju tidigare man tar tag i saken desto bättre utsikter att lyckas, säger Mats Ramstedt.

EVA EKEROTH

VÄLKOMMEN TILL

SOCIALT FORUM 2015

DÄR FAMILJEN OCH GEMENSKAPEN STÅR I FOKUS!

HERRFALLET UTANFÖR ARBOGA 24–26 APRIL 2015

SPÄNNANDE SEMINARIER:

- Neuropsykiatriska sjukdomar
- Sprututbyte
- Sociala företag
- IOGT-NTO – vad står det för
- Avkriminalisering av cannabis
- Hur fungerar en kongress
- Insändarskola
- Knytkonferens
- Alkoholpolitik

NYHET! I ÅR FINNS DET MÖJLIGHET ATT VÄLJA MELLAN TVÅ HELHELGKURSER:

- Medberoende
- Hantverk

UTÖVER DETTA KOMMER DET ATT FINNAS AKTIVITETER OCH ÄVENTYR:

ridning, dans, pyssel, kanotpaddling m.m.

Det kommer att finnas aktiviteter för hela familjen! UNF och Junis håller i vissa delar av aktiviteterna anpassade till barn och ungdomar.

Välj mellan vanligt deltagarpaket eller glidarpaket. Särskilda priser för barn. Info och anmälan via hemsidan www.iogt.se/socialtforum.

SISTA ANMÄLNINGSDAG 7 APRIL.

FRÅGOR:

Lina Staav, 0733-72 62 09, lina.staav@iogt.se

Kursen genomförs i samarbete med IOGT-NTO:s folkhögskola Wendelsberg.

11

TIPS SÅ GÖR DU VÄRLDEN LITE NYKTRARE

Som medlem i IOGT-NTO har du tagit ställning för en nyktrare värld. **Men ibland vill man göra mer** – enskilt eller tillsammans med andra i föreningen. Accent har samlat elva grymma tips.

TEXT EVA EKEROTH

Påverka med alkoholfritt

Om du går ut i ett sällskap där flera brukar dricka alkohol – se till att beställa först.

Ofta hakar fler på din alkoholfria beställning, särskilt om du beställer in något spännande. Genom att vara tydligt nykter på fester och i andra alkoholtäta miljöer underlättar du för andra att också vara det.

– Något jag alltid gör när det är personalfest på jobbet, eller när jag är bortbjuden på fester hos människor som dricker alkohol, är att ta med mig rejält med goda alkoholfria drycker. Det brukar uppskattas av både värd och gäster. Många får upp ögonen för hur mycket festliga nyheter det finns på området. Och många säger att "jag vill gärna testa det där, nu när det finns något roligare än vatten", säger Anna Carlstedt, ordförande i IOGT-NTO. ■

2

Värva en medlem – eller flera

Att värva medlemmar behöver inte vara svårt. Många människor kan vara nyfikna och intresserade utan att någonsin få frågan om att bli medlemmar i IOGT-NTO.

– Förvånansvärt många värvas in i nykterhet genom en enkel dörröppnare, säger Malin Thorson, ordförande i UNF.

Ett annat sätt att värva medlemmar är att ordna öppna aktiviteter i föreningen så att fler får möjlighet att lära känna organisationen. Ett exempel på en sådan aktivitet har Junis generalsekreterare Ann-Britt Hagel:

– I min förening brukade vi ordna sykurer fredag till söndag. Vi hade lågt pris för medlemmar och högre för icke-medlemmar. Kursavgiften tog vi

upp på söndag förmiddag när vi fått hela helgen på oss att knäcka lite fördomar om nykterister. Föreningens sykurer blev på så vis en suverän plats för medlemsvärning och för nyktrare tankar, berättar hon för Accent. ■

Bjud in till fest!

Erbjud nykter gemenskap i det stora eller det lilla. Allt från föreningsträffar, till nyktra resor och upplevelser. Många – även icke-medlemmar – vill ha äkta upplevelser och nyktra relationer med andra.

– Gör saker ni tycker är roliga och gör dem högljutt och glatt så att fler vill vara med i vår gemenskap, säger Erik Wagner, ansvarig för strategisk utveckling på IOGT-NTO.

Ordna fester för vänner, eller varför inte öppna för alla, gärna under Valborg, midsommar eller andra högtider som ofta kopplas ihop med alkohol. Ett bra sätt att få festen lyckad är att aktivera gästerna, särskilt om de inte känner varandra sedan tidigare.

– Det viktigaste är att deltagarna får något att göra så de inte bara står där och tittar och inte vet vart de ska ta vägen, säger Lina Staav, verksamhetsutvecklare på IOGT-NTO, som nyligen firade sin 40-årsdag med en lyckad fest på Tollare folkhögskola. ■

3

Anmäl alkoholreklam

Anmäl alkoholreklam när du ser sådan som bryter mot reglerna.

Det är inte svårt. Du gör anmälan enklast på Konsumentverkets webbplats: www.konsumentverket.se

– Du kan också ta alla mattidningar du hittar och räkna inslagen med alkohol, både i annonser och i text. Skriv till tidningarna och ifrågasätt eller skriv en insändare, säger Linda Engström, chef för kommunikation och påverkan på IOGT-NTO. ■

Bli alkoholpolitisk aktivist

Som förening eller enskild medlem kan du sätta dig in i kommunens alkoholpolitik och försöka driva på för en restriktiv politik och mer insatser till förebyggande verksamhet.

Skriv insändare och mejla politiker. Bjud in politiker till rundabordssamtal i föreningen. Tanken med rundabordssamtal är just att de ska vara samtal för att bygga relationer, inte påverkansmöten. Glöm inte att lyssna! Utgå gärna från något konkret exempel i diskussionen.

– Syns ni så finns ni. Försök er på att göra något stort, eller kanske enbart

samla så många medlemmar som möjligt och kontakta flera olika tidningar, radiostationer, tv-kanaler eller internetbaserad media. Ju fler som vet om att vi finns och vad vi gör, desto större chans har vi att växa och göra världen lite nyktrare, tipsar Amanda Ylipää, medlem i UNF och ledamot i Motdragskommittén. ■

FOTO: ISTOCK

Bli Junisledare

Barnen är framtiden. Bli Junisledare och möjliggör aktiviteter för barn och unga.

IOGT-NTO:s Juniorförbund i Umeå hade 1 608 barn med 90 olika nationaliteter i sin verksamhet under 2014. Kan de så kan du! Läs mer på www.junis.org ■

7

Använd sociala medier

Dela åsikter, tankar och fakta i sociala medier eller med vänner du träffar.

Tänk på hur du förmedlar budskapet: var påläst och trevlig. Då lyssnar människor lättare. Och ett gott intryck av en medlem i IOGT-NTO sprider sig till hela organisationen.

– Skryt på Facebook om roliga saker du gör nykter, antingen ensam eller med föreningen. Ställ frågor till politiker genom att "pinga" dem på Twitter. Fördelen är att andra ser att du ställt frågan. På så vis sprider du frågan till andra samtidigt som du ökar pressen på personen att svara, säger Samuel Somo, ansvarig för sociala medier på IOGT-NTO.

Du kan även använda Twitter för att tipsa en journalist.

– Det kanske finns en krog i området som serverar minderåriga. Nappar inte den som får tipset kanske någon annan gör det. Du kan också utmana människor på Facebook. Antingen kan du starta ett anmälningsrace av alkoholreklam eller så utmanar du människor att göra något, säger Samuel Somo. ■

Bidra ekonomiskt

IOGT-NTO finansierar sin verksamhet till stor del via Miljonlotteriet – men behöver fler intäktskällor för att göra ännu mer.

Kolla på www.iogt.se om hur du kan bidra genom att bli månadsgivare. ■

89

Prata med den som dricker för mycket

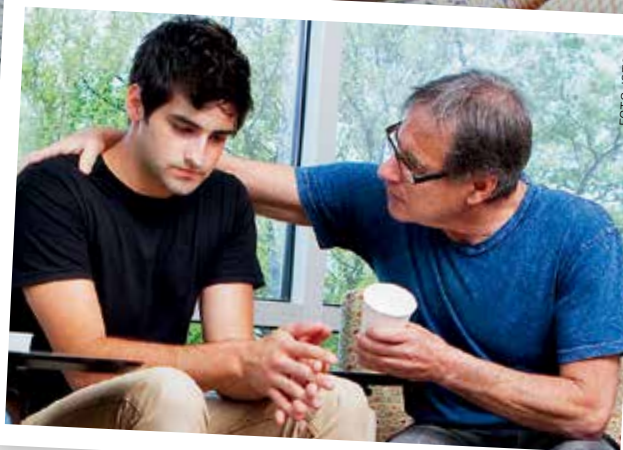
Misstänker du att någon i din omgivning har alkoholproblem så berätta för personen att du är orolig.

Ta samtalet när personen är nykter. Gå inte in i någon diskussion med personen om mängder eller vad som är normalt/farligt.

Ge konkreta exempel på sådant som du lagt märke till och förklara vad som gjort att

du känner dig orolig. Fastna inte i varför det hände. Ta gärna reda på vart man kan vända sig och tipsa personen.

Du kan till exempel tipsa om IOGT-NTO:s alkoholrådgivning: 020-80 80 80. ■

Tipsare:

- Malin Thorson
- Linda Engström
- Anna Carlstedt
- Samuel Somo
- Ann-Britt Hagel
- Amanda Ylipää
- Simon Tullstedt

Ifrågasätt alkoholnormen

Kom ihåg att var tionde svensk är nykterist. Du ska inte behöva känna dig avvikande genom att inte dricka.

Alla ska tillfrågas vad de vill ha i glaset. Du ska inte behöva säga till att du inte vill ha alkohol. Det valet ska vara minst lika självklart. Våga utmana normen. Ifrågasätt om

till exempel en "afterwork" måste innebära att man går ut och dricker öl. Afternoon tea, bowling eller ett biobesök är kul aktiviteter som passar efter jobbet. ■

Glöm en Accent

Lägg information om IOGT-NTO eller ett nummer av Accent på din arbetsplats eller skola.

Du kan också "glömma" ett nummer av Accent på bus-sen, i väntrummet hos tandläkaren eller på vårdcentra-len eller någon annan plats där folk sitter en stund. ■

Vartenda matpaket du köper i affären måste innehålla såväl innehållsförteckning som en lista över näringsinnehåll. **Detta gäller inte alkohol – nu kräver Eurocare en ändring.**

TEXT EVA EKEROTH

VAD INNEHÅLLER VINET?

Livsmedel måste innehållsdeklareras. Förpackade livsmedel ska ha information om innehåll och näringsvärde på förpackningen. Detta gäller dock inte alkohol. På alkoholförpackningar räcker det med information om alkoholhalten, ursprungslandet och, om det gäller vin, vilken eller vilka druvor det kommer ifrån.

Inte heller finns någon bestämmelse som säger att varningstexter, motsvarande dem som finns på tobak, ska finnas på förpackningen.

Eurocare, European alcohol policy alliance, är en organisation – där bland andra IOGT-NTO är medlem – som har reagerat på detta. De anser att konsumenterna har rätt att få veta vad produkterna innehåller.

– Vi tycker att det är märkligt att mjölk och Coca Cola måste ha innehållsdeklaration, men inte alkohol. Användarna har rätt att få veta vilka ämnen som finns i en produkt och hur många kalorier den inne-

FOTO: ISTOCK

"Vi tycker att det är märkligt att mjölk och Coca Cola måste ha innehållsdeklaration, men inte alkohol."

MARIANN SKAR

håller, säger Mariann Skar, generalsekretärare för Eurocare.

Hon tror att många skulle välja alkoholsvagare sorter om de fick veta att ju mer alkohol produkten innehåller desto fler kalorier innehåller den.

– Om människor dricker svagare drycker, med färre kalorier, är det dubbel vinst för hälsan, säger hon.

Eurocare vill inte prata om varningstexter.

– Det låter så negativt. Vi pratar hellre om hälsoinformation. Precis som med innehållet så anser vi att brukarna har rätt att få veta att det är skadligt att dricka om man är gravid, är under 18 eller ska köra bil, liksom att alkohol kan orsaka cancer och skada levern.

Eurocares förslag är att alkoholförpackningar ska förses med både innehållsförteckning och information om hälsoeffekter.

– Dessutom vill vi att budskapet ska vara varierande, som på cigarettpaketen, och vi vill att storleken på varningstexterna ska regleras.

Mariann Skar säger att det finns ett brett stöd för förslaget.

– När vi pratar med folk, både med enskilda och med EU-kommissionen, eller med representanter för medlemsstaterna, tycker alla att det borde införas. Till

och med industrin förstår att det är något som borde finnas. Vissa har till och med infört det frivilligt. Men medlemsstaterna väntar på att EU ska göra något, och EU väntar på krav från medlemsstaterna. Så stödet finns, men inte kraften att göra något, säger hon.

De frivilliga varningstexter som några producenter infört anser hon inte tillräckliga.

– Industrin vill inte ha reglering. Den vill bestämma själv, men frivilligt är inte tillräckligt bra. Det behövs en reglering av både budskap och storlek. I USA har det länge varit lag på sådan här information. Men vi tror inte att hälsoinformation kommer att medföra några enorma skillnader på konsumtionen. Vi anser ändå att det är en rättighet för konsumenten, säger Mariann Skar.

Några stora förhoppningar på kommissionen har hon inte.

– Vi har försökt få träffa den nye hälso-kommissionären, men han har inte haft tid. Det känns inte som om alkohol står högst på kommissionens agenda.

Eurocare är inte alldeles ensamt. I november förra året kom ett uttåg från the Royal Society for the Prevention of Public Health (RSPH) i Storbritannien.

De uppmanar EU:s hälsokommissionär och alkoholindustrin att införa energi-

Tydligt budskap fungerar

Varningstexter som informerar om risken att få cancer av att dricka alkohol fungerar. Det visar ny forskning från Australien. Särskilt om budskapet är mer specifikt som "Alkohol ökar risken för att du drabbas av tarmcancer." Luddigare budskap, som Alkohol bidrar till var tjugonde cancerdöd, fungerar sämre.

Det framkommer av den nya studien som gjorts på fler än 2 000 personer. Studien är publicerad i BMC Public Health, BMC Public Health 2014, 14:786.

deklaration på alkoholdrycker. De efterlyser också forskning för att öka förståelsen för relationen mellan alkoholkonsumtion och hälsosam vikt, samt om vilken roll uppgifter på förpackningen om kaloriinnehåll och alkoholenheter kan spela.

I en rapport skriver de att mer än hälften av den vuxna befolkningen i Storbritannien är överviktig och att problemet med fetma och övervikt ökar. De hävdar att det därför är orimligt att undanta alkohol från kravet på att deklarerat näringsinnehåll. ■

Så vill Eurocare ha det:

- Innehållsförteckningar med både ingredienser och näringsvärde på alkoholförpackningar.
- Hälsoinformation som är placerad på en bestämd plats på förpackningen.
- Informationsrutan ska vara placerad parallellt med förpackningens botten.
- Informationstexten ska vara tydligt avgränsad mot övrig text på etiketten, till exempel omges av en tjock ram.

- Informationsrutan ska minst uppta en bestämd andel av förpackningens yta.
- Texten ska vara skriven med stora bokstäver i fetstil.
- Texten ska stå i tydlig kontrast mot bakgrunden.
- Budskapet ska inte alltid vara detsamma utan variera. Det ska vara så livfullt och starkt att det når konsumenterna.

- Bilder som används ska vara informativa och tagna från pågående kampanjer.
- Budskapet ska vara skrivet på landets officiella språk.
- De texter som används ska vara framtagna av en institution inom EU eller en nation, inte av ett privat företag.

Källa: "What's not on the bottle?", rapport från Eurocare

Maryana Nedrud lägger
ansiktsmask på "Tussan" Kristin
Gullstrand, en återkommande och
populär aktivitet på Qvinnoqulan.

SYSTEMSKAPET VIKTIGT FÖR ETT DROGFRITT LIV

På mötesplatsen Kvinnoqulan står systerskapet i centrum. Här behöver kvinnorna inte vara rädda för att stöta på männen som tidigare försåg dem med droger – och många gånger utnyttjade dem sexuellt. I stället läggs energin på det viktiga i livet: **frihet från beroende och äkta vänskap.**

TEXT LINDA STARK FOTO JOHAN BÄVMAN

Qvinnoqulan drar alltid många kvinnor under torsdagarna, och kanske lite extra då någon ska firas av, som idag när Sanna Kortz fyller 27 år.

Doften av nybryggt kaffe uppblandat med rökelse möter en i Qvinnoqulans lokaler i Malmö. Föreningen är en del av RFHL – Riksförbundet för hjälp åt narkotika- och läkemedelsberoende. Här erbjuds en drogfri mötesplats för kvinnor, gravida och mammor i alla åldrar och för dem som har substitutionsbehandlingar och andra legalföreskrivna läkemedel.

För en tia bjuds det varje torsdagskväll på fika och någon slags aktivitet. Ikväll är det ansiktsbehandling som står på schemat.

Det här är inte en stödförening där deltagarna sitter i grupp och pratar ut om sitt förflutna. I stället är det över den där påtåren, eller promenaden från bowlinggrundan, som svärtan från livet med drogerna kommer upp till ytan.

Eller som nu, i skämten som studsar mellan kvinnorna, när deras ögon är dolda bakom fuktgivande gurkskivor.

– Det är just det som är befriande och som jag uppskattar med Qvinnoqulan. Du behöver inte på beställning häva ur dig din ångest eller ditt förflutna – här fattar alla ändå vad du går igenom och brottas med inombords. Det märks på andra sätt och

"Här behöver jag inte riskera att stöta på de män som tidigare försåg mig med droger."

ANETTE RYBERG

i ögonblick som uppstår när vi sysslar och pratar om andra saker.

Det säger Anette Ryberg. Hon har varit nykter och drogfri i elva och ett halvt år. Från att ha varit lite av en ensamvarg sedan drogerna försvann ur hennes liv missar hon nuförtiden inte en torsdag på Qvinnoqulan.

Känslan av att omges av likasinnade skapar en skön trygghetskänsla berättar hon. Men det hon och övriga medlem-

mar tycker är bäst med föreningen är att endast kvinnor är välkomna. Det gör Qvinnoqulan unik i jämförelse med övriga stödgrupper för tidigare missbrukare i Malmö.

– Jag har blivit våldtagen flera gånger och misshandlad av olika män som, under mitt liv som missbrukare, var min livlina.

– Här behöver jag inte riskera att stöta på de män som tidigare försåg mig med droger.

Anette Ryberg tystnar, tittar sig om i lokalen och fortsätter:

– Dessa trauman är jag inte ensam om i det här gänget. Jag är inte heller den enda vars barn har tagits ifrån mig, som brottas med jobbiga händelser där jag svikit mina barn och känt mig misslyckad som mamma. Att veta att jag delar dessa upplevelser med flera av kvinnorna som går hit, det är stärkande.

Mari Nordström är initiativtagare och grundare av Qvinnoqulan i Malmö. Hon har besökt många behandlingshem och mötesplatser genom åren. Först som deltagare, och sedan, när hon blev fri från drogberoendet, som anställd. Gang på gång kom känslan över henne att någon-

ting saknades. Hon kunde inte sätta fingret på vad det var – tills för drygt fyra år sedan.

– Alla hem och föreningar har från början startats av män – för män. Vilket i sig inte är konstigt, majoriteten av alla missbrukare är män. Men det har också inneburit att de inte har tagit hänsyn till kvinnliga missbrukares dubbla utsatthet.

På gatan är det männen som har de bästa knarkkontakterna. Kvinnorna är beroende av dem, det gäller att se till att det är dig som männen vill ha nära sig, förklarar hon. Och du går oftast med på vad som helst för att få det du behöver.

– Och därför ljuger, manipulerar och slåss du mot de andra kvinnorna, konkurrenterna. Före Qvinnoqulan hade jag aldrig haft en väninna i hela mitt liv.

En del av gatans beteende sätter även sin prägel på mötesplatserna. Mari Nordström uppmärksammade hur kvinnorna intrigerade sinsemellan. De vågade inte vara ärliga, berätta om sina upplevelser eller stå för sina åsikter då männen var i majoritet.

Därför började hon planera för en mötesplats för endast kvinnor, men också där inte personliga problem, missbruket eller olika behandlingsformer skulle vara i fokus. I stället ville hon skapa en plats som representerade systerskap, vänskap och tillit.

– Det låter inte klokt för andra människor, men vi måste lära oss hur man umgås. Vi har aldrig suttit och fikat, pratat om vardagliga saker eller visat hänsyn gentemot våra medmänniskor.

Mari Nordströms personliga iakttagelser kring kvinnliga missbrukares dubbla utsatthet har stöd inom forskningen. I Missbruksutredningens forskningsbilaga Missbruket, kunskapen, våden från 2011 berör två kapitel just detta.

– I dag vet man att kvinnor under sin livstid har lägre sannolikhet att få vård och behandling för sitt missbruk än män. Dessutom har kvinnor i större utsträckning än män erfarenhet av sexuella övergrepp, fysiskt våld, suicidförsök och mediciner för psykiska problem.

Mari Nordström, grundare av Qvinnoqulan Malmö.

"Före Qvinnoqulan hade jag aldrig haft en väninna i hela mitt liv."

MARI NORDSTRÖM

Maria Holmgren lägger en mask som doftar jordgubb på kompisen Janinia Engström.

Janina Engström visar hur man gör en inbakad fläta på "Tussan" Kristin Gullstrand för Susanne Dahlberg.

"Just stigmatisering är en anledning till att stödgrupper som Qvinnoqulan behövs."

KARIN TRULSSON

Det säger Karin Trulsson, socionom och fil. dr i socialt arbete, och författare till ett kapitel i Missbruksutredningens forskningsbilaga.

Enligt henne har kvinnor fler barriärer än män när det övervinna för att få behandling och stöd för sitt missbruk, som exempelvis rädslan för att barnen ska omhändertas. En annan barriär är rädslan för stigmatisering.

– Just stigmatisering är en anledning till att stödgrupper som Qvinnoqulan behövs och att man inom vården även jobbar med särskilda stödgrupper för kvinnor. Det är av yttersta vikt att jobba med kvinnogemenskap i grupp samt stöd i föräldrarollen och i relation till barnen.

Karin Trulsson bekräftar att kvinnor med missbruk kan ha svårt att skapa varaktiga vänskapsrelationer.

– Därför är det viktigt att tydliggöra behovet av fördjupade insatser och socialt stöd för kvinnor som är under behandling eller som kämpar för ett fortsatt drogfritt liv. På så vis går det att underlätta bearbetningen av trauman och känslor av skuld och skam.

Nakenhundarna Abba och Tara är viktiga för Anette Ryberg. "De symboliserar trygghet för mig. Och de är alltid lika härliga att umgås och leva med".

Idag är det Maryana Nedrud som tagit över Mari Nordströms roll på Qvinnoqulan. Sedan ett drygt år tillbaka arbetar hon heltid med mötesplatsens verksamhet och utveckling.

Där hon befinner sig idag, med ett jobb och där hon är en del av ett stort kvinnligt vänskapsnätverk, är en verklighet som Maryana Nedrud aldrig vågat drömma om.

– Har du som jag knarkat större delen av ditt liv, och fått erbjuda din kropp för att ha en säng att sova i om nätterna, har du ingen aning om hur du ska börja skaffa sunda kontakter och vänner.

– Just därför vill jag aldrig missa en kväll med tjejerna. Det är häftigt. Vi snackar skit och det är ingen som tjafsar om knark eller pratar om olika behandlingar.

Mötesplatsen har nu funnits i fyra år och både hon och Mari Nordström konstaterar att visionen om systerskap på Qvinnoqulan har förverkligats.

De berättar hur kvinnorna hör av sig om de inte kan komma en kväll. Om någon är borta under en längre tid försöker de få reda på om något har hänt. Mari Nord-

ström ser det som ett bevis för att kvinnorna har börjat öppna sig och ha tillit för varandra.

– Alla behöver inte, eller vill inte, sitta i en ring och älta sitt tidigare missbruk. Vår erfarenhet är att de tuffare och svårare ämnena i stället kommer upp när man målar varandras naglar eller tar den där sista cigaretten tillsammans. Därför är jag övertygad om att systerskapet är en viktig nyckel till ett fortsatt drogfritt liv. ■

Fakta. Qvinnoqulan

Qvinnoqulan är namnet på föreningen Oberoende Qvinnors mötesplatser och finns på flera orter i landet. Oberoende Qvinnor är en del av RFHL – Riksförbundet för hjälp åt narkotika- och läkemedelsberoende.

Qvinnoqulan är en drogfri mötesplats för kvinnor, gravida och mammor i alla åldrar och för dem som har substitutionsbehandlingar och andra legalföreskrivna läkemedel.

Rune Nilsson

Så får du flyt och flöde i livet

Retar du dig på den som alltid kommer för sent eller kanske inte kommer alls utan att höra av sig? Drabbas du av att viktiga papper eller mejl inte kommer i tid vilket ger dig en massa bekymmer? Eller är du själv en av dessa flytstoppare? Här får du bra tips.

1 DET GÄLLER ATT KOMMA IGÅNG

Varje färd, lång eller kort, börjar på samma sätt. Du tar första steget. Att bestämma dig, att ta beslut. Detta kan vara det svåraste. Så är det också när du ska planera din tid.

Det gäller att komma igång. Vi talar ibland om flow. Att det du gör, eller kanske hela livet, har ett flyt. Det går om du vill. Sitt bara inte och vänta att du ska få ett flyt.

Du kan själv påverka det.

2 VAD STÖR DITT FLYT OCH FLÖDE?

Börja med att studera dig själv. Hur ser dagarna ut? Händer det att du på kvällen undrar vart dagen har tagit vägen?

Skriv en loggbok över vad du gör under några dagar, helst en vecka. Notera varje kvart. Analysera det du skrivit. Var hakar det upp sig? Ibland beror det på andra, ofta på dig själv.

3 INRE OCH YTTRE TIDSSLUKARE

Det finns både inre och yttre händelser som stör ditt flöde och tar din tid.

Några yttre:

- Telefonsamtal
- Övåntade besökare
- Mycket täta kontakter med andra
- Ständig bevakning av e-post, sms, telefon

Några inre:

- Oklara mål och prioriteringar
- Överdrivet kontrollbehov
- Tendens att överarbeta allt
- Svårighet att säga nej
- Trötthet, dålig dagsform.

4 SATSA PÅ BRA ARBETSMETODIK

Arbetsmetodik handlar om hur du:

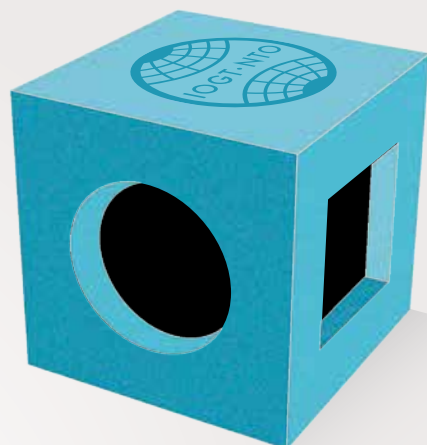
- Planerar och prioriterar
- Arbetar med och mot mål
- Strukturerar dina dokument i dator, mappar och pärmar
- Arbetar med e-posten och annan kommunikation
- Håller effektiva möten
- Samverkar med andra.

5

Allt detta kan du påverka om och när du blir medveten om vad som hindrar dig. Träna och träna för att ändra ditt betende.

Skriv gärna en detaljerad **HANDLINGSPLAN:** Så får jag flyt och flöde.

Runes planeringsskola återkommer med nya avsnitt i Accent 2015. Den bygger på boken Planera smartare – få tid för det viktiga av Helén Vedlé och Rune Nilsson. HOI Förlag.

Från enfald till mångfald:

SÅ SKA NYA FÖRENINGAR VÄLKOMNAS

Under 2013 och 2014 **bildades nitton nya IOGT-NTO-föreningar**, varav många har medlemmar med invandrabakgrund. Ett resultat av ett förbundsprojekt kallat "Nya grupper".

TEXT OCH FOTO **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN** ILLUSTRATION **OLOF RYDÉN**

På senare år har ett betydande antal IOGT-NTO-föreningar med medlemmar från bland annat Somalia startats runt om i landet, exempelvis i Örebro, Uppsala och Stockholm.

För drygt ett år sedan drogs projektet "Nya grupper" igång på förbundets initiativ. Det syftar till att värva fler medlemmar, men innebär också ett integrationsarbete. Ibland handlar det om att starta helt nya föreningar, ibland om att ombilda exempelvis redan existerande somaliska

föreningar till IOGT-NTO-föreningar.

Den nystartade somaliska IOGT-NTO-föreningen i Tyresö i Stockholm, med cirka 70 medlemmar, har bara gott att säga om IOGT-NTO. De känner sig välkomna och delaktiga. Efter att föreningens ordförande Mahdi Jemal Ali gått en så kallad ambassadörsutbildning på Tollare folkhögskola är han smått lyrisk. Hittills har 16 medlemmar ur de nya föreningarna gått utbildningen.

– Det blev en aha-upplevelse. Vi lärde

oss massor om hur man bygger en förening, om demokrati och om alkohol. Nu har jag en bra förståelse om organisationen och ser enorma möjligheter för oss, säger Mahdi Jemal Ali, som efteråt frågade sig varför ingen hade berättat om IOGT-NTO tidigare.

Eduardo Rossel är utvecklingskonsult på IOGT-NTO och är den som ansvarar för projektet:

– Kunskaperna om demokrati har medlemmarna nytta av ute i samhället generellt, inte bara i föreningen. Men "Nya grupper" handlar inte om att vi ska lära dem hur de ska göra, utan om hur vi kan arbeta tillsammans och få en ökad förståelse. Men vi måste ha tålamod.

Han kallar processen "jättekomplicerad, men mycket viktig".

– Det står i våra grundsatser att alla har lika värde. Är det inte underbart om vi kan hjälpa nya föreningar att blomstra? Då

Växjöföreningen Wadajir är en av flera nya IOGT-NTO-föreningar. Abdi Aziz deltar i stadsodlingen som föreningen driver. I bakgrunden syns Asa Nyhlén.

hjälper vi inte bara föreningen utan också Sverige. Medlemmarna lär sig våra koder, processer, mötesteknik. Det är det goda som kommer av vårt arbete, säger Eduardo Rossel.

Forskningen ger honom rätt. Enligt Klas Borell, professor i sociologi och socialt arbete vid Högskolan i Jönköping, fungerar de gamla folkrörelserna som en språngbräda in i det svenska samhället.

En rikstäckande studie av muslimska församlingar som han och kollegor gjort visar att samverkan mellan organisationer som IOGT-NTO och muslimska församlingar, särskilt på lokal nivå, spelat en mycket stor roll för församlingarnas möjligheter att stärka sina band till andra organisationer och institutioner i samhället. Den samverkansmodell som de traditionella folkrörelserna hjälpt till att bygga upp kan alltså fungera som ett av flera integrationsverktyg.

– Det är också intressant att se hur de muslimska lokalorganisationerna utvecklat organisatoriska verksamhetsformer som påminner om folkrörelsernas, särskilt frikyrkorörelsen. Muslimska församlingar, av det slag vi ser i Sverige idag, förekommer i stort sett inte i länder med muslimsk befolkningsmajoritet, konstaterar Klas Borell.

"För mig avgör inställningen hur IOGT-NTO kommer att överleva eller inte."

CARL WENNERSTRAND

IOGT-NTO:s generalsekreterare Peter Moilanen är medveten om att de nya föreningarna kan innebära utmaningar för IOGT-NTO framöver. Men han understryker samtidigt vikten av att tillvarata de resurser som de nya medlemmarna och föreningarna bidrar med.

– Vi behöver fler föreningar och många olika typer av föreningar. Vi behöver gå från enfald till mångfald, från homogenitet till heterogenitet. Men det kan förstås innebära att spänningar uppstår. De nya vill skapa

"sina" föreningar och föra in nya aspekter. De kommer att forma organisationen 2015 och framåt, säger Peter Moilanen och understryker att mixen är viktig för organisationens vitalitet och fortlevnad.

Att det uppstår spänningar när nya synsätt och arbetssätt tar plats i en organisation är ganska naturligt, menar han, och pekar på hur tufft det var för IOGT-NTO:s kamratstöd att etablera sig i början. De utgjorde då en "ny" grupp medlemmar med egna behov och drivkrafter, som i vissa fall sågs på med skepsis av andra medlemmar.

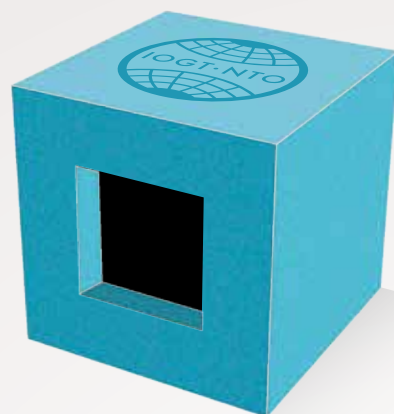
– Från förbundet bejakar vi föreningar med många utlandsfödda och vill gärna se att det startar ännu fler. Samtidigt är det förstås viktigt att vi arbetar aktivt med bemötandefrågor. Just nu för vi samtal med NBV (Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhet) om studiematerial kring dessa frågor, säger Peter Moilanen, som tycker att det är viktigt att man pratar med varandra när missuppfattningar eller kulturkrockar uppstår.

Han anser att det inte möter några hinder att en förening nischar sig. Det är upp till var och en. Någon förening har kam-

ratstödsmedlemmar. I en annan förening är alla medlemmar över 60 år. Eller somalier, turkar, bosnier. Kulturkrockar är bara positivt, tycker han.

– Nischade föreningar behöver inte vara sämre, bara annorlunda. Men visst har vi på IOGT-NTO en utmaning framför oss, att alla ska få vara med och känna sig delaktiga.

Oskar Jalkevik, distriktsordförande i Stockholms distrikt, berättar att han är

mån om att besöka de nya föreningarna i distriktet regelbundet och delta på fester och arrangemang. Att bara sitta ner och berätta om sig själv och visa intresse och nyfikenhet på människor med annan kulturbakgrund är viktigt. Han bjuder även in till olika aktiviteter och har erbjudit de nya föreningarnas ordförande att gå en ambassadörsutbildning, där de har fått lära sig "allt" om IOGT-NTO. Det har varit mycket uppskattat.

Fadila Jasarevic, som ursprungligen kommer från Bosnien, instämmer med Oskar Jalkevik i att det är viktigt att visa ömsesidig nyfikenhet. När den bosniska föreningen Zena bildades 2001 upplevde hon att det var få svenska medlemmar som visade intresse för hennes bakgrund. De hade också svårt att få svenskar att komma till deras lokal. Så småningom startade projektet "Öppna dörrar" som syftade till att få till möten över kulturgränser och efter en tid kände sig föreningen som en del av IOGT-NTO.

Carl Wennerstrand, distriktskonsulent i Östergötland, har positiva erfarenheter av mötet med de nya medlemmarna.

– Min generella syn är att här i Östergötland möts de nya grupperna mest med nyfikenhet och entusiasm. Jag lägger mycket tid på våra nya föreningar för att de ska få en bra ingång och känna sig välkomna. Mycket går också ut på att ge dem de verktyg de behöver för att deras föreningsrutiner ska gå hand i hand med IOGT-NTO för att undvika missförstånd, säger han och berättar att han av distriktsstyrelsen fått mycket stöd för att prioritera de nya föreningarna.

– För mig avgör inställningen hur IOGT-NTO kommer att överleva eller inte. Kan vi inte möta nya föreningar som just nya föreningar och välkomna dem, kommer vi inte finnas särskilt länge till. Det går inte att hävda att vi är en organisation för alla som brinner för nykterhet, konstaterar han. ■

KONFLIKTEN I VÄXJÖ FORTSÄTTER

Sedan starten 2013 har IOGT-NTO-föreningen Wadajir upplevt sig motarbetade av distriktsstyrelsen.

Nu funderar de på att lämna IOGT-NTO.

TEXT OCH FOTO **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN**

IOGT-NTO-föreningen Wadajir bildades i november 2013. Ett drygt hundratal personer med somalisk bakgrund blev medlemmar och tanken var att föra samman människor från de 29 små somaliska föreningar som fanns på orten i en större – och starkare – IOGT-NTO-förening, som samtidigt skulle kunna fungera som en kulturbrygga mellan svenskar och somalier.

När Accent, under hösten 2014 besökte föreningen sade föreningens ordförande Asad Abdi att ”det är viktigt att känna stöd från IOGT-NTO. Men än så länge har vi upplevt viss misstänksamhet”. Det som då upplevdes som misstänksamhet är i dag på väg att utvecklas till en öppen konflikt.

– Med IOGT-NTO i ryggen skulle vi bli en förening att räkna med och vi skulle söka föreningsbidrag, växa och bedriva en bra verksamhet och med tiden starta sociala företag, bland annat stadsodling. Och så blev det. Plötsligt fick vi respekt från kommunen och kände att vi hade något bra på gång, att vi lärde oss mer om hur man driver en bra förening. Vi sökte bidrag från distriktet, eftersom vi hade värvat så många nya medlemmar. Vi var angelägna om att komma igång, säger Asad Abdi, som också valdes in i distriktsstyrelsen förra året.

Men bidragsansökan fick inte den positiva respons som Wadajir hade räknat med. I ett brev svarade distriktsstyrelsen att man inte kunde betala ut den begärda summan – 12 000 kronor – men kunde gå med på att mot kvitto betala de redskap

som behövdes till stadsodlingen. Samtidigt ställdes frågan om kvinnor fick vara med i odlargruppen.

Brevet – och i synnerhet formuleringen om kvinnorna – väckte starka känslor hos föreningen, som kände sig särbehandlad och utpekad. Distriktsordförande Lars-Ove Kårehed ångrar idag skrivningen i brevet.

– Formuleringen om kvinnorna var olycklig och onödig. Vi ger inga direkta ekonomiska bidrag till någon förening. Den som behöver köpa saker för att komma igång med sin verksamhet får visa upp kvitton på inköpen för att få tillbaka för utlägg, säger han till Accent.

Enligt Lars-Ove Kårehed vill distriktsstyrelsen att Wadajir ska vara kvar inom IOGT-NTO. Men han säger också att han inte tror att den här typen av problem hade uppstått i ”en helsvensk förening”.

– Nej, det tror jag inte. Det krävs kamratskap och välvilja för att man ska kunna mötas. Det är bra att nya föreningar startar, men inte till vilket pris som helst. Vi

vill inte ha en revolution! Om den här föreningen vill ändra på våra grundidéer och inte köper det demokratiska tänket, då tycker jag inte att de ska vara med. Föreningsordförandens syn på allas lika värde verkar skilja sig från vårt. Han betar sig lite nedlåtande mot kvinnor och förstår inte de demokratiska vägarna. Han har mycket att lära, säger Lars-Åke Kårehed.

Asad Abdi säger till Accent att det faktum att Wadajir har blivit stora och framgångsrika med flera sociala företag, som stadsodling, textilverksamhet och en restaurang, kanske sticker distriktet i ögonen. Föreningen har lyckats ordna en lokal i centrala Växjö och har uppmärksammat ett flertal gånger i media.

– Vi syns och hörs, hos oss händer det saker hela tiden och vi vill ännu mer. Jag trodde att vi skulle tas emot med öppna armar och att föreningen också skulle bli ett viktigt led i vår integration i samhället. Ja, vi är nytänkande och har satt igång processer som andra föreningar i distriktet inte har gjort. Men det borde väl vara något positivt? Men distriktet känns föråldrat. Här gror både fördomar och islamofobi, säger Asad Abdi, som har funderat på om IOGT-NTO verkligen är rätt organisation för Wadajir. ■

**”Vi syns och hörs,
hos oss händer
det saker hela
tiden och vi vill
ännu mer.”**

ASAD ABDI

VILDEVUXEN – EN FÖRENING FÖR NYTÄNKANDE

När Stockholmsföreningen Vildvuxen förra året startade om igen efter många år i träda var tanken att skapa en **välkomnande, utåtriktad och nytänkande** förening med högt i tak.

TEXT MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN FOTO JONAS ERIKSSON

Sophie Brömster är diskussionslysten. Oskar Jalkevik är fikasugen.

Cornelia, 35, Rågsved

” Jag är sprillans ny som medlem i Vildvuxen, men har varit direktansluten i IOGT-NTO sedan 2006. Dessförinnan var jag medlem i UNF. Jag kände att jag ville engagera mig igen och efterlyste en förening som kunde passa mig.

Jag fick tips om Vildvuxen och valde att komma på årsmötet för att se hur det verkade. Det verkar vara ett jättekul och välkomnande gäng och verksamheten låter spännande och bra. Jag tilltalas av att föreningen är aktiv och utåtriktad. Jag vill kunna nå ut och förändra, det var ju det jag kände att jag gjorde när jag var med i UNF i Kiruna. Det var länge sedan jag var engagerad, så nu ser jag verkligen fram emot att hitta på roliga saker tillsammans

med likasinnade. Eftersom jag har barn så tycker jag också att det känns bra att hela familjen är välkommen.”

Stämningen är avspänd och fokuserad på samma gång när 19 medlemmar och styrelsemedlemmar i varierande åldrar samlas en februarikväll för att delta i Vildvuxens föreningsårsmöte. Det bjuds på mackor och färgglada drinkar. Några har varit med sedan starten i början av 2014, medan andra är helt nya och här för första gången.

Mötet inleds med en namnrunda och några gemensamhetsskapande övningar, där en handlar om att ställa sig på rad utifrån skostorlek. Utan att yppa ett ord till varandra. Det går alldeles utmärkt! Efter en hel del skratt återvänder alla till sina platser och mötets mer formella del drar igång. Föredragningslistan ska betas av och klubbas igenom. Senare blir det diskussionsgrupper kring arbetsplanen 2015.

Föreningen Vildvuxen har funnits sedan 1990-talet men har varit vilande under ett

antal år. Under tiden hade några engagerade medlemmar från Stockholm gått och funderat på att starta upp en nytänkande, modern och familjevänlig IOGT-NTO-förening som jobbar normkritiskt och som erbjuder roliga arrangemang – både organiserade och mer spontana – för den urbana medlemmen mitt i livet.

Sagt och gjort. 2014 återföddes Vildvuxen. Nio av de gamla medlemmarna valde att stanna kvar hos nya Vildvuxen. Nathalie Carlryd utsågs till ordförande, Lina Eriksson till vice ordförande och Hanna Wretmark till kassör och tillsammans med tre styrelseledamöter så var man igång – efter att ha ansökt om och fått 41 000 kronor i bidrag från IOGT-NTO.

Föreningens verksamhet syftar till att erbjuda kravlös gemenskap, vilket innebär att alla är välkomna att delta efter tid,

Farida, 26, Bromma

"Jag har varit medlem i IOGT-NTO i cirka två år och har varit styrelseledamot i Vildvuxen sedan starten. Gick med i IOGT-NTO då jag kände en del som var och är medlemmar och då jag tycker att frågan och gemenskapen är viktig. Via dem och nyfunna vänner fick jag lära mig mer om vad IOGT-NTO är och kan erbjuda. Att jag valde att sitta med i styrelsen handlar om att jag tycker det är kul att engagera mig i föreningslivet ihop med likasinnade och jobba med frågor jag brinner för.

Vildvuxen har massor av potential och jag känner att jag här kan göra mycket för att hjälpa andra, träffa nya vänner och för att

utveckla mig själv som människa. Jag vill kunna förändra, belysa och påverka och det tror jag att jag kan göra i Vildvuxen samtidigt som jag har roligt. Att jobba med förändringsarbetet kopplat till en aktivitet så som vi gör i föreningen känns meningsfullt.

Det är ett minst lika bra sätt att värva medlemmar som att stå ute och värva på vanligt sätt. Från april kommer jag att vara vice ordförande i föreningen vilket känns kul! Det som är roligt med att vara medlem i Vildvuxen är att jag tillåts tänka stort och det är lätt att se bortom alla 'begränsningar'. Jag är särskilt laddad för våra 'hemmafester'. Det ska ni hålla ögonen öppna för."

"Samtidigt är det viktigt att inte känna pressen att man måste vara med på allt."

OSKAR JALKEVIK

lust och förmåga. Barn välkomnas på alla arrangemang, eftersom många medlemmar har familj. Tanken är att föreningen ska bedriva verksamhet genom olika former av folkbildning, arrangemang och föreningsmöten.

Verksamheten formas utifrån medlemmarnas behov och önskemål. Under 2014 anordnade man bland annat en uppskattad klättringsverksamhet och ett stort julfirande på julafton, som varade hela dagen. Ett 50-tal medlemmar anslöt och festen blev väldigt lyckad.

En tanke som genomsyrar föreningen är att inte alla bollar ska ligga hos styrel-

sen, utan enskilda medlemmar får gärna komma med idéer och förslag. Vid ett enskilt tillfälle eller regelbundet.

– För oss är det viktigt att ha högt i tak. Det ska inte enbart vara vi i styrelsen som driver på, utan våra medlemmar är välkomna att dra igång grejer. Det kan vara någon som vill hålla ett yogapass. Då testar vi det! Eller någon som spontant vill dra ihop ett gäng för opretentiöst häng. Det ska vara högt och lågt, ingenting ska vara omöjligt, säger föreningens ordförande Nathalie Carlryd och berättar att man under året också har testat att samarbeta med andra organisationer och medlem-

Farida al-Abani
och Lisa Greve på
Vildvuxens årsmöte.

Lina Eriksson,
vice ordförande,
stortrivs på mötet.

mar för att få ny input och nya perspektiv. Hon tror mycket på att föra samman olika världar för ett maximalt utbyte av tankar och idéer. Det vitaliserar föreningen och utvecklar medlemmarna, anser hon.

– Vi vill växa och bli större. Men kanske inte på traditionellt sätt genom att stå ute och värva, utan genom att erbjuda roliga aktiviteter som många vill vara med på. Vi vänder oss i första hand till medlemmar i IOGT-NTO, men även till icke-medlemmar, eftersom vi tror på att bjuda in och att vårt normkritiska tänkande påverkar vår omgivning i positiv riktning, säger Nathalie Carlsryd.

Som den unga och moderna förening Vildvuxen är kommunicerar man gärna med sina medlemmar via sin Facebook-grupp.

– Men det är förstås viktigt att fråga alla nya medlemmar hur de vill bli kontaktade. Alla är kanske inte aktiva på sociala medier, säger medlemmen Anna-Maria Mårtensson, under en gruppdiskussion kring kommunikation.

Som alla föreningar står förstås Vildvuxen inför nya utmaningar 2015. En är att få medlemmar som inte sitter i styrelsen att

engagera sig och komma med egna idéer.

– Samtidigt är det viktigt att inte känna pressen att man måste vara med på allt, bara för att man är en aktiv medlem, understryker medlemmen Oskar Jalkevik.

En annan utmaning är att erbjuda prova-på-verksamhet och att få aktiviteter sponsrade av andra aktörer för att öka engagemanget för IOGT-NTO:s frågor.

Att barnen får vara med är viktigt, tycker alla som är med på mötet.

– Ja, det gör ju att de som har barn är välkomna att ta med dem vid behov. Eller så kan man ordna så att man håller ett möte hemma hos någon som har barn och som inte hittar en barnvakt. Det ska aldrig vara krångligt utan attityden är att vi löser det, säger Anna-Maria Mårtensson.

Något som alla ser mycket fram emot 2015 är projektet ”Hemmafest”, som innebär att man arrangerar minst fem hemmafester riktade till alkoholbrukare. Syftet är att öppna upp för samtal om alkoholen, samtidigt som festdeltagarna erbjuds alkoholfri dryckesprovning. Hemmafesterna blir också ett bra värnningstillfälle och ett sätt att öka kunskapen om IOGT-NTO. ■

Christer, 37, Vällingby

” Jag blev medlem i Vildvuxen alldeles nyligen. Jag har varit nykterist i 10 år och kände till IOGT-NTO och har länge funderat på att bli medlem, men ville samtidigt hitta en förening med bra verksamhet. Jag är ute efter sociala kontakter och att få vara aktiv. Jag googlade runt på olika föreningar och fastnade för Vildvuxen. När jag såg att det var årsmöte ville jag gå för att se vilka som var där. Jag fick ett bra intryck och jag gillar verkligen föreningen! Jag vill vara med på så mycket som möjligt, exempelvis studiebesök och resor. Men jag vill också vara med när andra föreningar bjuds in. Det är roligt att lära känna nytt folk.”

”För oss är det viktigt att ha högt till tak. Det ska inte enbart vara vi i styrelsen som driver på.”

NATHALIE CARLSRYD

Marie Björk:

”Vill ge de utsatta barnen en röst”

När Marie Björk växte upp var hemlighetsmakeriet och skammen en del av vardagen. Hennes pappa var alkoholist – nu har hon skrivit en ungdomsroman om hur det är att växa upp med en förälder som dricker.

TEXT MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN FOTO JONAS ERIKSSON

Det var ingen självklarhet att det skulle bli just en ungdomsroman när Marie Björk för några år sedan satte sig ner för att skriva sin första skönlitterära bok. Men hon gav sig själv helt fria händer. Hon skulle gå på känsla och skriva vad hon ville.

– Det var som att lyfta på ett lock. Jag hittade genast tonen och tilltalet och insåg ganska snabbt att det jag skrev till vis del

var självbiografiskt. Det var inget jag hade planerat, men det var så det blev. Ämnet är på flera sätt tungt och det har stundtals varit svårt att skriva om hur det är att växa upp med en alkoholiserad pappa. Men jag hade uppenbarligen ett starkt behov av att få ut det, säger Marie och tillägger att bokens huvudperson Sandra förvisso har lånat många drag av henne och hennes erfarenheter, men det är absolut inte hon

till punkt och pricka. Det är en skönlitterär historia.

Att det var en ungdomsroman hon höll på att skriva upptäckte hon efter ett tag. Det gjorde henne glad. Hon tycker att hon själv hade behövt en sådan här bok när hon var i tonåren. En romanfigur att identifiera sig med när man själv känner sig utsatt och ensam om att leva i en familj där det finns missbruk.

– Det har kommit en del bra vuxenromaner på det här temat på senare år. Men mig veterligen inga ungdomsböcker. Jag är övertygad om att det finns ett stort behov av att prata om det här bland unga, säger Marie, som i den fortsatta skrivprocessen hade en tydlig bild av sin målgrupp.

– Jag har lätt att hitta tillbaka till de känslor jag hade i barndomen, men det var förstås svårt att veta om jag hade hittat rätt tilltal. Om ungdomar verkligen kunde känna igen sig i Sandra. Så jag samlade en liten grupp unga testläsare som fick komma med synpunkter. Jag var beredd på att behöva ändra en del, men blev både rörd och lycklig när jag fick positiv feedback. Jag förstod då vilket stort behov boken fyller, säger Marie sakta och rör med skeden i en kopp med hett té.

– Recensioner i all ära. Men ungdomarnas röster betyder allra mest för mig!

Hon är liten och tunn och grafiskt vacker med en tvärklippt blond page som är lika precis som hon själv. Det märks att inget lämnas åt slumpen. Marie vet vad hon vill och besitter ett lugn som hon har jobbat hårt för.

När hon började skriva "Jag blundar tills jag finns" (Idus förlag) kände hon sig trygg och stabil. Befann sig på en bra plats i livet. Men dit har hon inte kommit gratis. Redan som tonåring sökte hon hjälp när hon mådde dåligt och hon har under många år gått i terapi för att bearbeta sina barnomsträumen. Hon vågar att föra de sjuka mönstren vidare. I dag känner hon sig stark och trivs med sig själv och livet. Hon är yrkesmässigt framgångsrik, är sambo med fästmannen Gabriel, och planerar att så småningom skaffa en egen familj.

– Jag är ett levande bevis på att det går att bryta dåliga mönster. Det finns hjälp att få och man kan må bättre, även om man har haft en svår uppväxt. Jag är förstås präglad av min uppväxt, den har påverkat mig på olika sätt. Bland annat har jag haft några destruktiva relationer, säger Marie och berättar om en kille hon var ihop med i tonåren som drack och blev aggressiv.

– Efteråt var han ångerfull och jag minns hur härligt jag tyckte det var att riktigt gosa in mig i hans famn. Jag värdesatte inte mig själv utan tyckte att det var värt att få skit när jag sedan fick så mycket uppmärksamhet och kärlek.

Fakta. Marie Björk

Ålder: 31

Bor: I Stockholm

Familj: Fästmannen Gabriel, mamma, pappa och en bror.

Gör: Jobbar som PR-ansvarig på Bonnierförlagen. Har tidigare jobbat som journalist.

Aktuell: Med ungdomsromanen "Jag blundar tills jag finns" (Idus förlag).

En annan konsekvens av uppväxten är svårigheten med tillit. Hon tar aldrig för givet att folk finns där när hon behöver dem och funderar alltid ut nödvägar om det skulle gå åt skogen. Känslan är att när det kommer till kritan har hon bara sig själv.

– Ett löfte betyder ingenting. Jag tror när jag ser resultat, inte förr. Min pappa lovade efter varje period han drack att han skulle bli nykter. Men han föll tillbaka i missbruk varje gång, säger Marie.

Hon tycker fortfarande att det är svårt att berätta om det här. Minnena från barndomen gör ont. Den centrala känslan var att familjen hade en hemlighet som ingen utomstående borde känna till. Det gjorde att hon kände skam.

– Det var inte uttalat att jag inte fick prata om det, men det var underförstått. Så jag lärde mig att hålla fasaden. Jag visade mig glad utåt och ingen förstod hur jag hade det hemma. Även pappa höll fasaden. Han jobbade och skötte sig utåt. Men bakom kulisserna var han periodare. Jag älskade min pappa, som också var glad och rolig. Så jag hoppades alltid att det skulle bli bättre, att han en dag bara skulle vara den där fina pappan. Men så började han dricka igen och då blev han ibland aggressiv, säger Marie och berättar att han efteråt var ångerfull och lovade dyrt och heligt att det var sista gången han drack. Nu skulle han äntligen sluta!

– Men så blev det aldrig. Han bröt sitt löfte gång på gång, verkade inte förstå allvaret. Det sveket har satt djupa spår i mig. Det var fruktansvärt att inse att han uppenbarligen inte tyckte att det var värt att gå i behandling för vår skull. Hur kan man välja spriten före sina barn? Så är det

"Jag är övertygad om att det finns ett stort behov av att prata om det här bland unga."

fortfarande. Han vill nog sluta dricka, men söker inte den hjälp han egentligen behöver. Jag har sedan några år valt att bryta kontakten med pappa. Jag har ställt ett ultimatum; sök hjälp och bli nykter. Annars tänker jag inte träffa dig. Det går inte att ha en sund relation med honom som han är nu och jag behöver tydlighet, annars får det vara, säger hon med eftertryck.

Hennes ställningstagande har förstås försvårat umgänget med familjen. Om hennes pappa är närvarande vid en högtidsdag, då kommer inte hon. Men hon står fast vid sitt beslut.

Hon medger att alkoholism är en sjukdom. Men hon är nogga med att understryka att det inte innebär att den som är alkoholist har rätt att gömma sig bakom sin diagnos. Alla har ett ansvar för att försöka bli frisk, menar hon. Hon jämför med någon som får ett cancerbesked. Struntar denne då i att söka läkarhjälp?

Från vissa håll har hon fått höra att hon "förräder" och hänger ut sin pappa genom att prata öppet om hans alkoholism och genom att skriva en bok. Men hon har svårt att förstå det resonemanget.

– Ett sådant resonemang bidrar ju till att familjer fortsätter att leva med sin hemlighet. Tvärtom anser jag att vi måste prata mer om det här. Jag vill uppmärksamma problemet! Det är en viktig anledning till att jag har skrivit boken. Som författare har man möjlighet att använda sig av sina egna erfarenheter och omvandla dem och lyfta dem till en mer allmängiltig nivå och därmed kunna nå många människor.

Hur har hennes närmaste reagerat på boken? Marie funderar några sekunder innan hon svarar.

– Mina föräldrar står bakom mig och är stolta, det vet jag. Jag tog steget som de inte tog. Men det är klart att många i deras närhet som inte visste, nu vet hur det ligger till. Men jag har inte skrivit boken för att hämnas på någon, utan för att jag vill att vi pratar om det här.

Trots att det finns alkoholism i familjen är Marie inte nykterist.

– Nej, jag kan njuta av ett glas vin vid rätt tillfälle, exempelvis i samband med en god måltid. Men jag är väldigt mån om att inte utsätta mig för risken att bli bero-

ende. Jag skulle aldrig dricka för att våga mer eller prestera mer, säger hon.

"Jag blundar tills jag finns" har fått strålände recensioner och det är förstas roligt, tycker Marie. Men att tonåringar älskar boken betyder ännu mer.

– Jag vill att de som läser boken ska känna att det finns hjälp att få och att de inte är ensamma. Kan jag hjälpa ett enda barn, så har boken fyllt sitt syfte. Huvudpersonen Sandra har visserligen en pappa som dricker och är i en väldigt utsatt situation, men hon är samtidigt stark och

kompetent. Det är också viktigt att förmedla, att man som offer inte alltid behöver vara svag, säger Marie, som hoppas att även vuxna läser boken och att fler orkar lyfta blicken och verkligen ser barnen.

Förhoppningen är också att boken ska nå in i skolorna och att den ska användas med hjälp av den lärarhandledning hon själv har skrivit, så att fler som jobbar i skolan får kunskap och kännedom att det i varje klass finns barn som lever i en familj med alkoholism. ■

Marie Björk

HALLÅ DÄR!

Jan Johansen

Artist och författare

FOTO: JOHANNA ANKARONIA

Just nu är du ute på en turné med Annika Stagård. Berätta!

– Vi gör det för att spela in pengar till barndiabetesfonden och barncancerfonden – och för att det är kul att vara ute och spela och sjunga förstås! Onsdagar och torsdagar i tio veckor kommer vi att kуска land och rike runt. Turnén, som heter "Tillsammans gör vi skillnad" avslutas i Västervik den 23 april. Men den kan eventuellt komma att förlängas. Arrangörer är bland andra Lions, Barncancerfonden och IOGT-NTO. En del spelningar kommer sannolikt att ske i IOGT-NTO:s lokaler, vilket känns bra.

Vad betyder IOGT-NTO för dig?

– Nykterhetsrörelsen ligger mig varmt om hjärtat. Jag har varit nykter i sex år och har under senare år haft mycket samröre med IOGT-NTO. 2013 gjorde jag bland annat en julturné som jag kallade Vit jul, med en önskan om att alla ska få en nykter, vit jul. När jag upptäckte att IOGT-NTO har en kampanj med samma namn valde vi att samarbeta.

Varför har du valt att medverka i den här turnén?

– Jag har alltid varit intresserad av att hjälpa barn som har det svårt och har varit inblandad i många insamlingar och hjälper gärna till när jag kan. Det känns viktigt. Överskottet som den här turnén genererar kommer att skänkas till barncancerfonden och barndiabetesfonden.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOOK

Värdig Augustprisvinnare

Att föda ett barn, Att sörja för de sina, Liv till varje pris
Kristina Sandberg
Norstedts

ROMAN Det ska sägas med en gång. Jag har bara läst den första delen av Kristina Sandbergs kritikerrosade och Augustprisvinnande trilogi om Maj. Det ska också sägas att den första delen har gett mersmak – minst sagt. De två resterande delarnas ska absolut läsas!

För Kristina Sandberg har skrivit ett litterärt mästerverk som med all rätt har belönats. Så detaljrikt, vackert och välskrivet att man nästan tappar andan. Jag älskar hennes flödande språk som är helt utan pratminus, men som ändå gör romangestalterna till kött och blod.

Och jag älskar tidsmarkörerna och 30-talsandan som Sandberg fint mejslar fram med små medel. Så mycket funderingar kring kakor och mat! Underbart!

Kristina Sandberg.

I den första boken får vi stifta bekantskap med den unga Maj, som tidigt blir gravid och måste gifta sig med den betydligt äldre och svårt alkoholiserade, men välbeställda, Thomas. Vi får följa henne under graviditeten och senare under dotterns första levnadsår.

Det är inget lätt liv, men hon biter ihop och kämpar på.

Det är vardagsrealism när den är som allra bäst.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOOK

Träffsäker mosaik om turister

All inclusive
Hans Gunnarsson
Albert Bonniers Förlag

ROMAN CG är en författare vars karriär har gått i stå. En dag får han ett erbjudande han inte kan motstå. En resa till ön Guadelope i Karibien till en all-inclusive-anläggning. Tanken är att han ska skriva en roman om resmålet – och han får helt fria händer samt en rundlig ersättning.

Så han sätter sig på flyget. Men inget blir förstås som han har tänkt sig. Redan på resan ner segnar en äldre man ihop. Boken är uppbyggd som en mosaik där man i nya kapitel får möta de olika

semestergästerna. Ett tvärsnitt av den svenska övre medelklassen om man så vill. Det är rolig läsning och de olika rösterna vävs delvis samman och perspektiven förskjuts en aning. Man kan mycket väl tänka sig att berättelserna är CGs nya roman som han skriver i realtid.

Samtidigt utvecklar sig en bisarr historia kring det generösa uppdraget. Tillvaron på ön blir allt märkligare och den han trodde vara hans uppdragsgivare visar vara någon helt annan. CG blir till sist fånge i sin egen intrig. Spännande, annorlunda och väldigt underhållande.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: MARIA ANNAS

FILM

FOTO: JO JO WHILDEN © 2014 BSM STUDIO

Julianne Moore
i "Still Alice".

Gripande om Alzheimer

FILM *Still Alice*
Amerikansk film med Julianne Moore och Alec Baldwin

DRAMA Alice Howland är lyckligt gift med tre vuxna barn och ett hus på the Cape. Hon är en hyllad Harvard-professor på höjden av sin karriär när hon plötsligt märker en glömska som sakta kryper sig på henne.

I början är det knappt märkbart och hon viftar bort det. Alla kan

väl vimsa till det ibland? Men takt med att förvirringen börjar skymma hennes tänkande och hennes minne börjar svika får hon en förödande diagnos: tidigt stadium av en ärftlig variant av Alzheimers sjukdom.

Som den oberoende kvinna hon är kämpar Alice med att behålla sin livsstil och leva i nuet, trots att hennes personliga jag långsamt skalas av. Julianne Moore är som alltid strålande i sin gestaltning

och här gör hon ett fantastiskt porträtt av en kvinna som desperat gör allt för att hålla kvar fragment av det som är hennes jag. Men sjukdomen är obarmhärtig och snabbt fortskridande.

Fint skildrad är också relationen till maken, spelad av Alec Baldwin, och barnen. Det är sorgligt, förtvivlat och mycket hjärtskärande. Men också oerhört bra.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOK

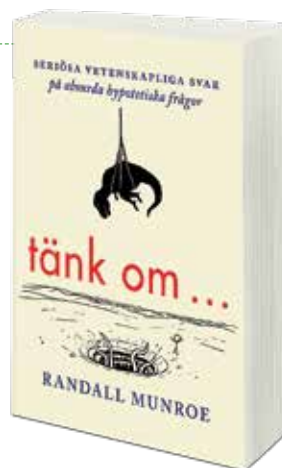
Kul om absurda frågor

BOK *Tänk om... seriösa vetenskapliga svar på absurda hypotetiska frågor*
Randall Munroe
Volante

FAKTA Vem har inte någon gång funderat över konstiga grejer som vilken stat i USA man oftast flyger över. Eller: hur stort fysiskt utrymme upptar internet? Eller klassikern: vad skulle hända om alla på jorden ställde sig så tätt intill varandra som det bara gick och hoppade och alla landade på

marken samtidigt? Skulle jorden skaka till och skulle man känna det? De vetenskapliga – och ofta rätt humoristiska – svaren på dessa och många andra kluriga och underfundiga frågor får man i den här underhållande boken.

Tänkvärda resonemang varvas med matematiska uträkningar och skojiga illustrationer. Det är på allvar – men ändå inte! Ett måste för vetenskapsnörden, den vetgirige – eller vem som helst som någon gång har klurat sig blå på frågor som kan tyckas

meningslösa men som ändå, på något vis, tarvar ett svar.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

MISSA INTE!

1 FILM På ett högt ansett

universitet i USA leder en maskeradfest med afro-amerikanskt tema, anordnad av en grupp vita elever, till att den redan anspända stämningen på campus slår över i upplopp. I fronten för universitetets svarta minoritet står Sam White och hennes studentradio-program. "Dear White People" har premiär den 27 februari.

2 SHOW "Be Bop A Luba" är en 1950/60-talsshow av och med Peter Jezewski.

Tillsammans med sitt 11-manna-band och gästartister lyfter han fram den bästa musiken från rock and rollens ursprung samt de största hitsen från The Boppers glansdagar. Föreställningen turnerar i hela Sverige under våren 2015. För turnéplan se www.bebopaluba.com.

3 BOK En kall morgon plöjer en förare av en stulen Mercedes rakt igenom

en folkhop. Stephen King är en nästan osannolikt produktiv författare. I maj kommer ytterligare en roman av skräckens mästare, "Mr Mercedes" (Albert Bonniers förlag).

FOTO: SHANE LEONARD

Känner du någon
som borde bli
månadens medlem?

TIPSA OSS på
accent@logt.se eller
Accent, Box 12825,
112 97 Stockholm

Louise Carlén

NAMN: LOUISE CARLÉN

ÅLDER: 28 ÅR

BOR: I NORRKÖPING

FAMILJ: EN 7-ÅRIG DOTTER

GÖR: VERKSAMHETSUTVECKLARE
PÅ UNF I NORRKÖPING

AKTUELL: I "BIGGEST LOSER" PÅ TV4

"Jag börjar må bra
igen och har hittat
ett självförtroende."

Varför har du valt att medverka i årets "Biggest Loser" på TV4?

– Jag sökte och kom med denna gång. Jag har sökt två gånger tidigare, mest på skoj, men då kom jag inte med. Den här tredje gången kände jag att det är nu eller aldrig. Jag ville verkligen bli antagen och tog det mera på allvar. Jag försökte bjuda på mig själv under castingen, vilket jag annars har lite svårt för. Jag är inte mycket för att prata öppet om mina känslor. Men denna gång gick det vägen och det är jag jätteglad för! Jag tycker att "Biggest Loser" är ett bra koncept som ger en bra kickstart när man vill gå ner i vikt. De har bra tränare och ger en kraft att orka kämpa.

Har du varit överviktig länge?

– Ja, ända sedan jag var barn. Jag har försökt att gå ner många gånger, men så har jag tappat motivationen och gått upp igen och vägt ännu mer än innan. Jag kände att nu måste jag ta tag i detta på riktigt.

Hur kändes det när du fick besked om att du kommit med?

– Jag blev helt sjukt glad! Hade svårt att smälta att jag faktiskt blivit uttagen. Men jag ville så väldigt gärna komma med den här gången och det tror jag märktes. Produktionsteamet förstod nog att jag är väldigt motiverad.

Hur var inspelningen?

– Inspelningen började i september och har hållit på hela hösten. Men jag får inte avslöja hur länge jag själv har varit med eller hur mycket vikt jag har tappat. Det är sammanlagt 4,5 månader från start till final. Samtliga deltagare är med i finalen. För mig var det första gången jag var med på en tv-inspelning, så allt var nytt och spännande. Vi fjorton deltagare höll till på Ekolsunds slott, där vi bodde under hela perioden.

Hur upplevde du allt?

– Det är det roligaste och samtidigt det jobbigaste jag har gjort i hela mitt liv. Men det har varit en fantastisk erfarenhet. Kristin Kaspersson, programledaren, har varit jättegullig och snäll och jag har byggt starka band till de andra deltagarna. Vi har bara haft varandra och ett gym, eftersom vi har bott på slottet. Vi filmades i stort sett hela tiden.

Vad är det bästa med att ha varit med i "Biggest Loser"?

– Jag börjar må bra igen och har hittat ett självförtroende. Jag är både piggare och gladare och trivs med livet på ett annat sätt än innan. Jag har dessutom fått vänner för livet. Vi pushar och stöttar varandra eftersom vi alla har gått igenom samma sak.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

IOGT-NTO Älvsborg söker distriktskonsulent

IOGT-NTO i Älvsborg söker en ny konsulent med placering på Nykterhetsgården Lönne i Borås men ditt arbetsområde omfattar hela distriktet från Bengtsfors i norr till Skene i söder.

Körkort och tillgång till egen bil är en förutsättning för tjänsten. Givetvis är du medlem i IOGT-NTO-rörelsen och har erfarenhet av folkrörelsearbete.

Ansökan vill vi ha så snart som möjligt. Utförlig annons hittar du på vår hemsida:
<http://alvsborg.iogt.se>

IOGT-NTO Västernorrland

Effekter av lågkonsumtion av alkohol Rapport Alkoholen och samhället 2014

Kom och lyssna till: Per Leimar, politiska sekreterare på IOGT-NTO, som är mycket kunnig i alkoholfrågan. Per har varit med i framtagandet av forskningsrapporten.

25 mars	11.30	Café InBetween, Timrå
	18.30	Arenan Fjäll Räven Center, Ö-vik
26 mars	07.30	Hotell Kramm, Kramfors
	12.00	Kommunhuset, Sollefteå

Vill du veta mer ring Olle Häggström 070-284 88 21.

Distriktsårsmöte lördag 28 mars

Hola Folkhögskola. Även du som inte är ombud är välkommen. Anmäl dig till Ingrid 0660-175 95.

Du följer oss väl på webben också?

Vi publicerar nyheter varje dag på www.accentmagasin.se.
Längst ner på webbplatsen kan du också prenumerera på vårt
nyhetsbrev om du hellre vill hålla dig uppdaterad den vägen.

accent

Förbundsordföranden. Anna Carlstedt

Om yttrandefrihetens gränser

”Toleransen är ifrågasättandets nollpunkt”

Jag reser till mitt andra hemland Frankrike och till Paris å yrkets vägnar flera gånger om året. Senaste gången jag var där hade det gått precis en månad sedan tolv personer mördades på den franska tidskriften Charlie Hebdo. Jag mötte en märkt stad. Med vännen och kollegan Carin åkte jag upp till redaktionen på rue Nicolas-Appert och la en blomma bland de andra.

Dagen innan hade hon och jag, i vår forskargrupp på Sorbonne-universitetet, lagt fram en första idé till ett projekt om vilka strategier franska författare tog till för att uttrycka tolerans under renässansens religionskrig. En extremt mörk tid då man brände författare och förläggare på bål, med deras böcker som bränsle. Då fanns varken yttrande- eller religionsfrihet i Frankrike. Men de var bland de första att införa det! 1598 kom Nantes-fördraget, västvärldens första försök till religionsfrihet. Och med franska revolutionen kom yttrandefriheten.

Jag har grubblat mycket över skillnaderna mellan Frankrike och Sverige. Under de fyra perioder av mitt liv jag bott i Paris har

jag försökt förstå den flera hundra år gamla traditionen med en satir som inte väjer för att publicera provocativa teckningar och texter.

Tidningarna sparkar alltid uppåt och har särskilt utsett politiska makthavare, religiösa ledare och andra framgångsrika personer/maktinstitutioner som måltavla för sin satir. De är lika vidriga mot alla. En färgad minister tecknas som en apa. En berömd fotbollsspelares mamma beskrivs som prostituerad. Det är gränslöst, ofta smaklöst, alltid djupt provocerande.

De som arbetar med denna satir får ofta frågan om de inte skulle kunna vara litet varsamma när de ger sig på personer, ikoner och fenomen som är känsliga och heliga för så många. Men detta att ge sig på allt och alla med hjälp av upprörande satir, det är en viktig del av den franska ifrågasättande själen, och därmed av den värnade demokratin och yttrandefriheten. Finns det då någon gräns för vad man förväntas tåla som människa? Och vad betyder ordet tolerans? Det frågade de franska poeter jag forskar om, de som samtidigt var soldater, de som satt

på slagfältet efter stridens slut och skrev i blod och lera sedan kristna slaktat kristna, dag ut och dag in i Guds namn under 1500-talet.

Människan är uppenbarligen ungefär likadan idag.

Den franska filosofen (med mera) Julia Kristeva skriver såhär i den franska tidningen Figaro den 30 januari: ”La tolérance n’est que le degré zéro du questionnement, qui ne se réduit pas au généreux accueil d’autrui des autres, mais les invitent à se mettre en question eux-mêmes”.

Det vill säga att toleransen inte är något annat än ifrågasättandets nollpunkt. Den låter sig inte reduceras till ett generöst mottagande av den andres ståndpunkter, utan bjuder endast in till ett ifrågasättande av sina egna. Eller, som Voltaire uttryckte det i sitt Traktat om tolerans, på 1700-talet: Tolerans betyder att lyssna på någon som jag anser har fruktansvärt fel. Och samtidigt ifrågasätta sina egna åsikter. Vem av oss klarar detta?

Anna Carlstedt

VÄLKOMMEN TILL IOGT-NTO-RÖRELSENS

KONGRESSER

23-28 JUNI I LUND

Läs om allt spännande som kommer att hända på www.nykter15.se
Anmälan öppnar 1 april

ENGAGEMANG • FÖRHANDLINGAR • SEMINARIER • KURSER • FOLKRÖRELSEGEMENSKAP • MÖTESPLATSER • NYA OCH GAMLA VÄNNER • FKA • FEST • INVIGNING OCH AVSLUTNING • UTFLYKTER • MIDNATTSKONSERT

Alkoholens roll i världen!

Vill du veta mer om vilken roll alkohol spelar för fattigdomsbekämpning, jämställdhet, demokrati och mänskliga rättigheter? Beställ material via www.iogt.se/butik.

IOGT-NTO-rörelsens internationella arbete har tagit fram foldrar som innehåller fakta, reportage och diskussionsfrågor.

Skål för lönen – om alkohol i fattigdomsbekämpning

Visar fattigdomens onda cirkel och hur fattigdom ökar de negativa effekterna av drickande.

Hiv och alkohol

Här presenteras den senaste forskningen kring sambanden mellan alkoholkonsumtion och spridningen av hiv. Kopplingen finns i ökat risktagande och fler sex-kontakter, sexuellt våld och prostitution i alkoholmiljöer.

Skål för framtiden – om unga, alkohol och utveckling

Alkohol är en faktor som påverkar unga människors delaktighet, inflytande och utveckling. Här diskuteras

Skål för familjen

Lyfter fram maskulinitet och macho-normen i mansrollen som främsta orsak till våld i familjen. Finns även på engelska.

IOGT-NTO-RÖRELSEN

IOGT-NTO INFORMERAR

www.iogt.se • www.sobernet.nu • 08-672 60 05 • info@iogt.se

Medlemsavgift!

Kom ihåg att betala din medlemsavgift för 2015 till IOGT-NTO. Det finns flera olika sätt att betala din medlemsavgift på.

- **Inbetalningskort** – använd det som du fick i brev i januari.
- **Autogiro** – använd blankett som är skickad till dig, eller ladda ner från www.iogt.se/medlemssidor.
- **SMS** – skicka **IOGT** (mellanslag) **person-nummer** (ex: IOGT 19850506xxxx) till 72456. Ev operatörsavgift kan tillkomma.
- **Betala med kort** via webben. Besök www.iogt.se/medlemssidor och klicka dig till betalsidan.

VI VILL BLI FLER!

Ta chansen, erbjud fler att bli medlemmar i IOGT-NTO. Fråga din granne, en moster, personen bredvid på tåget eller den framför dig i kassakön! Har du värvat förut kommer det att gå av bara farten. Är det ditt första försök – testa! Många väntar på frågan.

Bland de som värvat minst en ny IOGT-NTO-medlem under mars lottar vi ut två weekendresor i maj (för två personer) och tio tårtcheckar på ICA värda 300 kr. Varför inte bjuda den du värvat på tårtkalas?

Om du skickar in en "selfie"-bild på dig och den värvade premieras du med en lott från Miljonlotteriet. Skicka din selfie till Robert Lindh (robert.lindh@iogt.se, 0733-72 62 19).

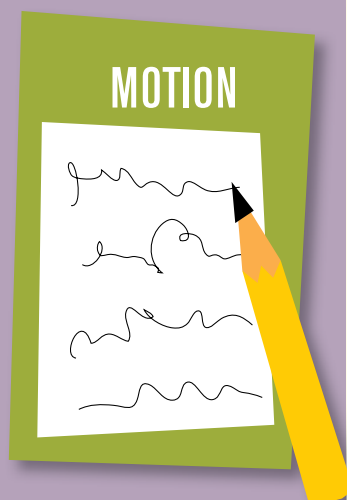
Du kan värva genom vår hemsida, www.iogt.se/bli-medlem.

Missa inte motioner till kongressen

Har du förslag som du vill att IOGT-NTO:s kongress ska ta ställning till? Skicka in din motion till IOGT-NTO senast den 19 april 2015.

En motion är ett skriftligt förslag på någon typ av förändring som motionsskrivaren vill se. Alla medlemmar, föreningar och distrikt i IOGT-NTO har rätt att skriva motioner till kongressen. En motion ska innehålla en förklaring av vad det är man vill förändra eller göra, den ska innehålla en eller flera att-satser som är det beslut man vill att kongressen ska fatta och slutligen ska den innehålla en (eller flera) avsändare.

Skicka motionen till **IOGT-NTO, Box 12825, 112 97 Stockholm**, eller e-post till motion@iogt.se.

DAGS FÖR VINSTUTDELNING FRÅN GODFOND!

Sparar du i GodFond (fd Eldsjäl Fond)? Glöm i så fall inte att välja mottagare av ditt överskott. Vill du att IOGT-NTO ska få en större andel av vinsten från GodFond? Ring **08-614 24 50** eller använd blanketten "Val av välgörenhetsorganisation" och kryssa för IOGT-NTO. Blanketten hittar du också via <http://korta.nu/godfondIOGTNTO>. Gör du inget val fördelas ditt överskott mellan alla mottagarorganisationer.

Du bör göra ditt val så snart som möjligt men absolut senast den **20 mars**. Tack på förhand!

VÄRVNING: GÖR EN 10:Ä!

Nu kör vi igång med värvarkampanjen "Gör en 10:a", som genomförs under april. Du, din IOGT-NTO-förening eller ditt värvarteam bestämmer tillsammans vilka och hur många av de 10 föreslagna utmaningarna ni vill genomföra under april. När ni har skickat in er anmälan med planerade aktiviteter är ni redo att delta. Gör det ni känner er trygga med, men passa även på att utmana er genom att testa något nytt! Läs mer om kampanjen på vår hemsida www.iogt.se/10a.

SOCIALT FORUM

Gemenskap, värme och personliga utmaningar – äntligen dags för Socialt forum!

Den **24–26 april** samlas vi på Herrfallets camping utanför Arboga. Där finns något för alla. För dig som deltagit flera gånger, för dig som hörde talas om IOGT-NTO i går och för dig som länge varit nyfiken på Socialt forum. Helgen fylls med bland annat seminarier, kurser i medberoende och hantverk, prova-på-pass, familjeaktiviteter och äventyr.

Anmäl dig senast **7 april**.

Mer information hittar du på www.iogt.se/socialtforum.se.

STIFTELSEN ANSVAR FÖR FRAMTIDEN

Den 1 mars öppnar Stiftelsen Ansvar för Framtiden upp en ny ansökningsperiod för 2016. Sista ansökningsdatum är 30 juni.

Stiftelsen Ansvar för Framtidens syfte är att främja nordiskt samarbete och vetenskaplig forskning rörande den helnyktra livsstilen och opinionsbildning för denna, samt att också främja vård och fostran av barn. Fullständiga villkor och ansökningsblankett finns på stiftelsens hemsida www.ansvarfor-framtiden.se.

Finns det ett intresse att skriva en ansökan i ditt distrikt så finns det möjligheter till stöd av en resursperson på förbundskansliet. Kontakta Helena Bergkvist, **08-672 60 18** eller helena.bergkvist@iogt.se.

SÖK PENGAR FRÅN KURS- OCH SAMLINGS-LOKALFONDEN

IOGT-NTO-rörelsens Kurs- och samlingslokalfond utlyser för tjugonionde året för IOGT-NTO-rörelsens prioriterade kursgårdar möjlighet att erhålla bidrag.

Fonden har bildats för att främja bevarande av och stödja upprustning av centralt och av distrikt ägda kursgårdar. Fördelningen avser i detta fall de prioriterade kursgårdarna. Beslut om fördelning av bidrag sker i maj.

Ansökan ska vara IOGT-NTO tillhanda senast den **31 mars 2015**. Läs mer på www.iogt.se/fonder.

TIPS PÅ ENGAGEMANG

- Delta på årsmötet i IOGT-NTO-distriktet
- Köp en lott från Miljonlotteriet
- Bär ett IOGT-NTO-märke på din jacka
- Tipsa en vän om något alkoholfritt
- Skriv ett vykort till en politiker om behov av alkoholfria mötesplatser

FÖLJ IOGT-NTO PÅ

KALENDARIUM 2015

MARS

- 16-26.... Individuell värvarkampanj
31..... Sista ansökningsdag Kurs- och samlingslokalfond

APRIL

- 1-30 Värvarkampanj förening
17-19 .. Shift, träff 3
19 Motionsstopp till kongressen
24-26 ... Socialt forum, Arboga
29 Accent nr 3 kommer ut
30..... Sista ansökan Strandmanfonden

MAJ

- 11-17 Folknykterhetens vecka
14..... Folknykterhetens dag
29..... Sista ansökningsdag IOGT-NTO:s Ungdomsstiftelse, Thyra och Ture E Westerbergs stipendiefond samt Stig Kroons fond

JUNI

- 12 Accent nr 4 kommer ut
24-28 ... Kongress, Lund
28-5/7.. Politikerveckan i Almedalen, Visby

AUGUSTI

- 18-20... Distriktskonsulentsamling
28..... Accent nr 5 kommer ut
31..... Sista ansökan Oskar Franzéns stipendiefond

SEPTEMBER

- 4-6..... Värvarkickoff, Stockholm
7-13 Värvarkampanj individuell
14-19... Värvarkampanj Stockholms central
19-20... Konferens för distriktsordförande och -kassörer
21-26... Värvarkampanj Malmö central
Sep-okt. Världens barn-kampanj (datum ej bestämt)

OKTOBER

- 1-31 Värvarkampanj Fika för alla
2-4..... Regional nätverksträff för kamratstöd
9..... Accent nr 6 kommer ut
16-18... Regional nätverksträff för kamratstöd
19..... Sista dag för anmälan till frågetävlingen Pumpen

NOVEMBER

- 1-
-15/12.. NBV: Medlemsmötesperiod i avdelningarna
5..... Värvarkampanj Stora fikadagen
6-8..... Verksamhetsforum, Saltsjö-Boo
8-9..... MR-dagarna i Göteborg
11 Dag om IOGT-NTO:s sociala företag
12 Frågetävlingen Pumpen
13..... Accent nr 7 kommer ut
25 Internationella dagen mot våld mot kvinnor
30 Sista ansökan lokala utvecklingsprojekt
30-
13/12 Julvärvarkampanj

DECEMBER

- 1-
-3/1 2016 Vit jul-kampanjen
1 Internationella Hiv-/aidsdagen
18 Accent nr 8 kommer ut

Läs artiklar som bara publiceras på nätet:

accentmagasin.se/bonus

REPORTAGE

Foto: Eva Ekeröth

Minister på praktik. Folkhälsoministern Gabriel Wikström tar sitt arbete på allvar. En dag i februari provade han på att arbeta på Systembolaget. Kunderna blev lite förvånade, men tyckte att ministern skötte sig "riktigt bra". Läs hela artikeln på www.accentmagasin.se/bonus

Se mer av Accent i sociala medier. Vi finns på Facebook, Twitter, Instagram, Youtube och Soundcloud.

Facebook: facebook.com/accentmagasinTwitter: [@accentmag](https://twitter.com/accentmag)Instagram: [@accentmag](https://instagram.com/accentmag)Youtube: youtube.com/user/tidningenaccentSoundcloud: soundcloud.com/accentmag

Andra saker på webben du inte vill missa

- Så kan alkohol förstöra romantiken
- Vodka-sponsrat skid-VM ifrågasätts
- Alkohol hotar flygsäkerheten
- Könsidentitet påverkar hjälp till alkoholister
- 15-åriga Tove praktiserar i Bryssel

REPORTAGE

Foto: Arkiv

Så gav nykteristen från förr svar på tal

Vad säger man när någon är nykterist men inte vill bli medlem i IOGT-NTO eftersom den tycker att det är onödigt? "Stig in i ledet", kan vara ett svar. I alla fall om man rådfrågar nykteristen från slutet av 1800-talet.

Läs hela reportaget på:
www.accentmagasin.se/bonus

REPORTAGE

Foto: Sharon Hahn Darlin/
Jeremy Eades/Flickr/CC BY 2.0

Finländska handlare lobbar för starköl

Starköl och vin bör kunna säljas i livsmedelsbutiker, föreslår de finländska dagligvaruhandlarna och anför konkurrensskäl. Samtidigt visar en undersökning att införseln till Finland minskat mått i ren alkoholprocent.

Läs hela reportaget på:
www.accentmagasin.se/bonus

Så mycket mer Accent – fast på internet

Visste du att Accent även finns på nätet?

På www.accentmagasin.se uppdaterar vi med nyheter flera gånger i veckan. En del av sakerna hamnar i tidningen, andra inte. Genom att gå in på www.accentmagasin.se/bonus kan du se några av de webbunika saker som vi tipsar om här på sidan.

Tipsa oss på Accent!

Finns det något du tycker vi borde skriva om? Har du andra idéer? Skriv till accent@iogt.se eller mejla direkt till vår digitalredaktör Nathalie C. Andersson: nathalie.andersson@iogt.se.

															
SOM EN TROSS				BENE-DICTUS & FRAN-CISKUS				SLUKAS IBLAND SES MED KORN				DEN DAGEN KOMMER SNART			
MED ILL ELLER STOR BRAK				KULÖR AKTIVITETSOBNÄGNA				KÄRLEK I ENGLAND DET FÄR EJ SMETA				Accent nr 2			
BREV I NYA TESTAMENTET				MASK-TYP LUGNA FLÖDEN				BÄRN-STEN DE LUK-TAR ILLA				SKRIV-ÖVNING UTPOST I TRO			
KNIVAR OCH SAXAR				SKA FÄ VISS INBLICK				FÄGEL MED BERG				MUN-STYCKET HAR GOA-GUMMAN			
KJÖL-ELLER BYX-LÄNGD				PROV-RUM ALP-MASSIV				KAN SOM-LIGA HA SVÄRT ATT SÄGA				KORTA-RE ÄN ALLDEN-STUND			
ANGER ÄGANDE				FINNS I EGEN HÄRD				HADE SOMMAR-OS 2004				VAND-RARE I DET VÄTA			
GÖRS MOTOR MED DIESEL				RUNT VISST				SOM MAN TRIVS I VÄSTER-BOTTEN?				ANDLIG SÄNG MED SVÄNG			
FORD FÖR SYNS SKULL				HAR LAGER PÅ LAGER				FÄGEL MED MULE BÖR DRA				KAN INTE BILDA KÖ KANAL-MEDIUM			
VÄNTAR PÅ TUR KÄRRA O. DANSK				LÄGGER PRIS-TAGARE				PETER I LORRY OCH YRROL				SAGO-SLUT SER VI TIDEN			
DET SKA SKYDDA				HANDELS-PLATS				BÖR MAN HÄLLA SIG VÄL MED							

Kryss och foto: Anders Perstrand

SKICKA IN OCH VINN!

Tjugan-lotter att vinna. Sex lotter vinner förstapristagaren, två lotter vardera får de tio som därnäst har tur i dragningen. Skicka in lösningen till Accent, Box 128 25, 112 97 Stockholm, senast 10 april 2015. Märk kuvertet Kryss 2/2015.

NAMN

ADRESS

POSTADRESS

VINNARE NR 9-10 2014

Första pris: sex Tjugan-lotter vinner **Ingvar Asp**, Mellerud.
Två Tjugan-lotter var vinner: **Lars-Olof Weiler**, Västervik, **Berit Bohm**, Hallstahammar, **Thure Lundström**, Rålund 1, Mellanström, **Anitha Nordquist**, Huskvarna, **Margareta Hallman**, Uppsala, **Märta Söderlund**, Bergvik, **Lennart Davidsson**, Gnosjö, **Birgitta Asp-Kleinhappel**, Karlstad, **Kajsa Lundkvist**, Jokkmokk, **B-M Johansson**, Ryssby.
 Accent gratulerar!

LÖSNING NR 9-10 2014

Accent nr 9-10 2014 Krysslösning										V	P	F	V	Ä			
S	I	M	U	L	E	R	I	N	G	A	R						
K	A	M	E	L			N	Y	A	R	E						
T	R	A	K	A	S	S	E	R	A	D							
R	I	S	T	I	T	E	D										
			I	V			G	I	R	E	R	A	U	N	G	A	
O	M	A	N	L	I	G	T		P	A	R	D	E	T	O		
	I	F	E	S	T		H	A	P	A	R	A	N	D	A	B	O
O	T	R	O	E			M	Ä	N		P	Ä		V	I	S	I
T	Y	R	A	N	N		N		I	N	S	E	K	T	A		
P	O	M	T	Ä	N	D	E	R	N	A	T	A	R	O	K		
N	U	R	E	J	E	V	E	V	E		P	E	D	A	N	T	
N		L	R	E	P	L	I	K	E	R	A	T	K	I			
K	O	L	O	N	N		S	T	Y	L	I	T	P	A	S	S	
T	R	A	S	A		D	E	A	L		M	E	K	A	N	I	K

GÖR EN 10:A!

Det är enkelt!

Under april genomförs värvarkampanjen Gör en 10:a. Du, IOGT-NTO-föreningen eller värvarteamet bestämmer vilka och hur många utmaningar ni vill genomföra under månaden. Skicka in er planering innan start, testa gärna något nytt!

Genomför aktiviteter och få premier till föreningen. Ju fler aktiviteter som genomförs, desto fler premier.

Välj bland följande 10 aktiviteter:

- 1. Utanför lokalen: Värva nya medlemmar vid vårdcentral, butik, bibliotek, biograf...
- 2. Dörrknackning: Besök ett bostadsområde t.ex. nära er lokal och värva medlemmar.
- 3. Telefonvärvning: Välj ett område och genomför telefonvärvning. Förbundet hjälper till med telefonnummer.
- 4. Ring restanter: Ring till medlemmar i er förening som ännu inte betalat årets medlemsavgift.
- 5. Föräldravärvning: Värva bland föräldrar till medlemmar i NSF, Junis och UNF.
- 6. Folknykterhetens dag: Planera en aktivitet där värvning ingår på Folknykterhetens dag.
- 7. Öppet arrangemang: Bjud in till öppet arrangemang i er lokal, t.ex. föreläsning, afternoon tea eller musikcafé.
- 8. Hembesök: Bjud in er IOGT-NTO-förening till en annan förening.
- 9. Utåtriktade arrangemang: Arrangera ett utåtriktat arrangemang, t.ex. tipspromenad, loppis eller dans.
- 10. Studiecirkel: Värva deltagare i studiecirklar som genomförs via NBV.

Läs mer om kampanjen på www.iogt.se/10a.

